

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznika. — Inserati do 30 petič b. Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Jugoslavija in Hooverov načrt

Avtentične informacije o stališču naše vlade do Hooverovega predloga — Podpora Nemčiji ne sme upropastiti drugih držav

Beograd, 27. junija. Po poročilih iz Washingtona je včeraj jugoslovanski poslanik oficijelno informiral pri Stimsonu glede Hooverovega predloga o moratoriju. Na merodajnem mestu so bile k temu izdane naslednje informacije:

Kar se specijelno tiče naše države, stališče Jugoslavije v nobenem primeru ne more biti nasprotno interesom države in to kljub vsej dobri volji, da se do skrajne meje vpoštevajo dobri nameni g. Hooverja. Gre za veljavne državne interese, ki so predpogoj normalnega razvoja prizadevanja, da se najde izhod iz hude gospodarske krize. Za našo vlado obstoja torej tudi v tem problemu samo ena rešitev: Rešitev, ki mora biti v prvi vrsti v skladu z narodnimi interesi.

Mi dobivamo na račun reparacij znatno vsoto, skoro dve milijardi Din letno. Od tega gre velik del za odplačilo naših dolgov zaveznikom, a ves preostanek se uporablja za obnovo krajev, ki so bili opustošeni v svetovni vojni, za izplačilo vojne odškodnine in za podporo vojni invalidov. Niti

ena para ne ostane za kake luksuzne namene. S podpisom raznih prejšnjih sporazumov in naposled s pristankom na Youngov reparacijski načrt je naša vlada prevzela obveznost, ki ji lojalno izpolnjuje, tako napram lastnim državljanom, kakor napram svojim lastnim državljanom, kakor napram inozemstvu. Če bi se sedaj od nas zahtevalo, da se brezpogojno odrečemo svojim reparacijskim terjatvam, če tudi samo za določen čas, bi bilo s tem ogroženo povračilo škode onim, ki so skoro vse izgubili v svetovni vojni, ogroženo obnavljanje krajev, ki so bili porušeni, a na drugi strani bi to dovedlo nezgodno do povečanja davčnih bremen našim državljanom. To bi pomenilo popolno izničenje plemenitega Hooverovega namena, ki hoče pomagati vsem, pa tudi nam, ne pa da nas upropasti. Dobro vemo, da g. Hoover ne želi podpre Nemčiji za ceno propasti drugih in zato smo prepričani, da se ta problem, ki bo imel nedogledne posledice, ne more rešiti kar čez noč, marveč da je po-

trebno podrobno proučevanje vseh pogojev in možnosti, ki bi omogočile eventualni moratorij. Zaradi tega se neizogibno vsiljuje potreba po konzultaciji vseh zainteresiranih držav, a to ne v ultimativni formi. Nikakor ne gre, da bi se zaradi tega izpreminjal Youngov načrt, ki predstavlja po našem pojmovanju definitivno rešitev reparacijskega problema. Namesto tega se morajo proučiti vsi pogoji, pod katerimi bi se moglo pomagati Nemčiji in to tako, da ta podpora ne bo imela za posledico propasti drugih.

Taki pogoji obstoje in g. Hoover ter vsi drugi, ki se zanimajo za sanacijo ekonomskih prilik v Evropi, jih dobro poznajo. Zato ni treba, da bi jih še mi posebej naglašali. Kakor vselej, kadar je šlo za ojačanje miru in konsolidacijo prilik, je naša država tudi tokrat rade volje izrazila svojo pripravljenost za sodelovanje in bo doprinesla, kakor že tolikokrat poprej, če potreba, tudi tokrat, svoje žrtve, ki pa morajo seveda biti v skladu z žrtvami drugih držav.

V zarje Vidove

Vsako leto zaplame in vsako leto žare bolj mogočno, ne več le kot vizija naše svobode in ne več kot spomin narodne tuge za izgubljeno svobodo srbskega dela našega naroda — Vidov dan je simbol našega vstajenja, naše moči — njegove zarje so naše vstajenje.

In niso plamete samo kot zrcalo naše svobode, dan je velik zaradi zmage naroda nad stoletnim mrakom, nad nočjo, ki je narod slepila tako dolgo, da se je zdelo, kakor da je ugasnilo tudi zadnje upanje. Dolga je bila noč in strašna, a tem veličastnejši je vstal iz nje dan, tem lepša je zarja vstajenja, tem veličastnejši simbol je vsako leto Vidov dan.

Vedno višja je zarja in vedno bolj ognjena, saj se v njej leto za leto manifestira vedno večja narodna sila, vedno globlja ljubezen do domovine — države in vedno bolj živo veselje nad svobodo. Vidov dan kliče z ognje-

nimi jeziki, česar ne morejo dovolj povedati naša srca, ki plamete z njim. Vidov dan je simbol nezmagljivih sil energij našega naroda, Vidov dan je simbol naše bodočnosti.

Zato je Vidov dan naš najlepši praznik, podoba je naših idealov, oznanje uresničenja naših sanj in dokaz, kako veliko pravico imamo živeti svobodno v enakosti in bratski ljubezni.

V Vidovi zarji je z ognjem zapisano ime Jugoslavija. Vidov dan je triumf njene zmage, in Vidov dan je kres v čast vsem onim, ki so za njo pretočili kri in morje solza. Strta srca junakov so simbol naše moči, njih nezlomljiva ljubezen pa vzor naši zvestobi in zarje Vidove nam nas povedo do novih zmag za junaškim kraljem Aleksandrom po poti svetega spomina Petra Velikega Osvoboditelja in nesmrtnega Karagjorgia!

Prve volitve v Španiji

Po devetih letih bo Španija jutri izvolila nov parlament
Major Franco zopet organizira revolucijo

Madrid, 27. junija. AA. Jutri bodo prvič po devetih letih v Španiji parlamentarne volitve. Novi parlament bo imel 470 poslancev. Od zadnjih volitev je živela Španija v znamenju velikih izprememb. Leta 1923. se je Primo de Rivera proglasil za diktatorja in ukinil parlamentarni režim. Aprila tega leta je kralj Alfonz odstopil in Španija je postala republika. Jutri bodo pa volitve v ustavodajno skupščino. Je skoraj gotovo, da bodo zbrale največ glasov

radikalno - republikanska, radikalno-socialistična in republikansko - socialistična stranka.

Včeraj je vlada odstavila poveljnika španskega letalstva, znanega majorja Franca. Obtožuje ga, da je kljub prepovedi vodil protirevolucionarno propagando. Kakor so doznali, je Franco odredil delno mobilizacijo letalstva. Hotel je vreči sedanjo vlado in pomagati protirevolucionarjem.

Ameriški izseljenci v Zagrebu

Snoči so ameriški izseljenci, ki so prišli na izlet v domovino, odpotovali iz Ljubljane v Zagreb, kjer so bili prav tako prisrčno sprejeti

Zagreb, 27. junija. AA. Snoči ob 9.20 so dospeli v Zagreb ameriški izseljenci, ki so obiskali domovino Na peronu so bili zbrani predstavniki oblasti in mnogoštevilnih društev. Banske uprave sta zastopala načelnika Puc in Benzon, mestno občino podnačelnik Mahnik, izseljeniški komisariat Klinc, Jugoslovensko matico dr. Živko Petričič. Udruženje rezervnih oficirjev dr. Danko Angelinović. Številni so bili predstavniki Sokola, ženskih udruženj itd. Železničarska godba je svirala ob prihodu himno. Po prihodu vlaka je pozdravil goste v čakalnici I. razreda podnačelnik mestne občine Mahnik.

za pozdrave pa se je zahvalil prof. Devič, ki je naglasil, kako je Zagreb za časa svetovne vojne vzel v oskrbo siromahno dalmatinsko dečo. Zahvaljujoč se za pozdrave, je vzkliknil: »Naj živi lepi in beli Zagreb, naj živi uedinjena Jugoslavija!« V imenu bana je pozdravil goste načelnik banske uprave Benzon, v imenu izseljeniškega komisariata pa g. Klinc. Na koncu je v imenu izseljeniških organizacij izrekel dobrodoščilo Marko Baković. Gostje so odšli nato v mesto ter se nastanili v »Esplanadu« in hotelu Milinov. Danes se bo v Zagrebu nadaljeval izseljeniški kongres.

Tudi Rumunija ne more brezpogojno sprejeti Hooverovega predloga

Izjava finančnega ministra v rumunski zbornici — Prekinitev reparacijskih plačil bi znatno obremenila državni proračun

Bukarešta, 27. junija. AA. Rador poroča: Finančni minister Argetoianu je v odgovoru v parlamentu na interpelacijo o Hooverovem predlogu izjavil, da mnoge druge države lahko pristanejo na Hooverov predlog, toda Rumunija ga mora se proučiti, da vidi, kako bo ta predlog vplival na njene finance.

Rumunija je letos že plačala svoje dolgov Angliji, Franciji in Italiji, na račun reparacij pa je naročila v Nemčiji blaga v vrednosti 240 milijonov mark. Rumunija mora paziti da se ne bo ta svota v primeru moratorija izpremenila v državen dolg, ki bi znatno obremenil rumunski državni proračun.

Francija ali Amerika?

Pogajanja v Parizu naj odločijo, ali bo glede moratorija zmagalo francosko ali ameriško stališče

Berlin, 27. junija. AA. V tukajšnjih političnih krogih vlada veliko zanimanje za ameriški odgovor na francosko noto o Hooverovem predlogu. Listi se v glavnem zanimajo za vprašanje, ali bo zmagalo francosko ali pa ameriško stališče. Nacionalistični tisk se boji, da Hoover zaradi francoskega odpora ne bo uspel. Vladni listi so pa mnenja, da bo Francija prej ali slej vendarle pristala na moratorij. Iz Washingtona poročajo, da ameriški predsednik Hoover trdno veruje v uspeh svoje akcije, dasi francoski odgovor ni bil preveč ugoden. Izjava ameriškega državnega tajnika Stimsona vzbuja vtis, da ameriška vlada ni popolnoma zadovoljna s francoskim odgovorom in da bodo potrebna najbrž dolgotrajna pogajanja. Politični krogi menijo, da ima Stimsonovo potovanje namen prepričati francosko vlado o potrebi moratorija, ki naj stopi v veljavo že s 1. julijem.

Pariz, 27. junija. Agence Havas poroča iz Washingtona, da so pogajanja,

ki se vrše med Parizom in Washingtonom, že tako daleč napredovala, da računajo v Washingtonu s popolnim sporazumom med obema vladama. Hoover še vedno ni izgubil nade, da bo mogoče uveljaviti predlagani moratorij že s 1. julijem.

Zaupnica Lavalu

Pariz, 27. junija. Po celonočni 18 ur trajajoči in mestoma zelo vihrani debati o Hooverovem predlogu je zbornica davi ob 6. izrazila Lavalovi vladi s 386 proti 189 glasovom zaupnico s pooblastilom, da nadaljuje pogajanja z Ameriko na osnovi smernic, ki jih vsebuje že odgovor vlade na Hooverov predlog. Za zaupnico so glasovali tudi radikalni socialisti, ki so imeli ponoči med sejo dolgo posvetovanje. Tega posvetovanja sta se udeležila tudi nemški socialnodemokratski poslanec Breitscheld in delegat angleške delavske stranke.

Nadaljevanje Chequersa v Parizu

Nemški in francoski državniki se bodo sestali v Parizu prve dni prihodnjega meseca

Berlin, 27. junija. Dejstvo, da je Brüningov apel na francoski narod naletel v francoskem tisku na simpatičen odmev, je vzbudilo v nemških političnih, še bolj pa v gospodarskih krogih največje zadovoljstvo. Današnji listi se v zvezi s tem obširno bavijo s skorajšnjim sestankom nemških in francoskih državljanov, sličenemu sestanku v Chequersu. Soglasno poudarjajo, da ni nobenega dvoma, da bi tak sestanek rodil zelo povoljne rezultate in da bi dovedel do mnoge tesnejšega zblizanja med Francijo in Nemčijo, kakor pa vse mednarodne konference.

Po dogovorih, ki so se vršili že delj časa, bi se imel vršiti sestanek v Parizu

prve dni meseca julija. Verjetno bosta dr. Brüning in dr. Curtius odpotovala v Pariz že 3. julija in bosta ostala tam tri do štiri dni. Pariški sestanek naj bi predstavljaval nadaljevanje Chequersa, a razgovori bi se zaključili na poznejšem sestanku ob priliki poseta angleških državljanov v Berlinu. Seveda pa v Parizu nemških državljanov ne puščajo v dvomu, da more priti do boljših odnosov med Nemčijo in Francijo le pod pogojem, če se nemška državna vlada ne bo dala več ustraševati od borniranih in neodgovornih političnih kričarjev. Francija se more čutiti varno le tedaj, če bodo z nemških ulic izginili propagatorji revanše.

Po § 14. družbenih pravil se sklicuje

redni občni zbor

delniške družbe Narodne tiskarne v Ljubljani na dan 10. julija 1931 ob 18. uri v uredniške prostore v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 5.

DNEVNI RED:

1. Poročilo upravnega odbora o poslovnem letu 1930 in predložitev bilance z dne 31. decembra 1930.
2. Poročilo pregledovalnega odbora.
3. Predlogi upravnega odbora o porabi čistega dobička l. 1930.
4. Volitve pregledovalnega odbora.
5. Slučajnosti.

Opomba: § 16. družbenih pravil: Kdor hoče na obnem zboru glasovati, mora položiti svojo delnico s kuponi in, če se glasi na imetnika, tudi s talonom vsaj pet dni pred obnim zborom v družbeno blagajno.

Upravni odbor Narodne tiskarne.

Ljubljancani!

V petek smo pokazali bratom iz savske banovine, ki so prišli iz Amerike na izseljeniški kongres v Ljubljano, da znamo ceniti naše izseljence in na dan sv. Petra in Pavla, dne 29. junija, je naša dolžnost pokazati, da ljubimo nič manj tudi naše brate in sestre iz dravske banovine, ameriške izseljence, člane »Kranjske Slovenske Katoliške Jednote« v Jolietu, ki obiščejo ta dan svojo domovino. Ti izseljenci bodo dospeli dne 29. junija, to je na dan sv. Petra in Pavla, ob 7. na Jesenice, kjer jih bo pozdravil poseben sprejemni odbor, kateremu načeljuje g. dr. Kogoj. Izletnikom bo na Jesenicah prigrizena zakuska, nakar bodo nadaljevali vožnjo proti Ljubljani, kamor bodo dospeli ob 9. popoldne.

Po sprejemu na glavnem kolodvoru in odložitvi prtljage v posebno za to urejene garderobe v hotelu Miklič je skupni odhod ob sviranju godbe k maši v stolnico, od tam vrnitev v hotel Miklič, kjer bodo imeli izletniki skupen obed. Popoldne ob 15. je odhod z novim tramvajem na Vič, da počastijo člani KSKJ na ta način pokopališču počivačega ustanovitelja Franciška Susteršiča.

Vabimo vse prebivalstvo k sprejemu teh naših dragih bratov in sester, ki se v kratkem vrnejo nazaj v svojo novo domovino, kamor bodo poneli dober naš sloves in kjer bodo razširjali dejstvo, da domovina ljubi svoje izseljence in da ni pozabila na svoje otroke v tujini. Posebno se vabijo k sprejemu dame oz. gospodične v narodnih nošah, društva z zastavami in skauti v kroju.

Poroka princeze Ilane

Bukarešta, 27. junija. AA. Poroka princeze Ilane z Antonom Habsburškim bo 26. junija.

Anglija da moratorij svojim dolžnikom

London, 27. junija. s. Angleška vlada je obvestila zastopnike Poljske, Rumunije, Jugoslavije, Estonke in Latvije, o sklepu ki ga je nedavno napovedal v spoduji zbornici finančni minister Snowden glede vojnih dolgov teh držav. Čim bo Hooverjev predlog splošno sprejet, je vlada pripravljena od 1. julija dalje za leto dni odgoditi vsa plačila za razne za obnovo dovoljene predujme in druge manjše dolge e. V tehničnem smislu ti dolgovci sicer niso vojni dolgovci, vendar pa so nastali zaradi razmer, ki jih je rodila vojna doba.

Polet okoli sveta

Moskva, 27. junija. AA. Ruska vlada je priredila ameriškim letalcem Gattyju in Postu slavnostni banket. Dasi nista letalca skoraj nič spala, sta takoj po banketu nadaljevala polet proti Novosibirsku. Ko bosta tam obnovila zalogo goriva, bosta nadaljevala polet proti Japonski.

Greta Garbo zapusti film?

London, 27. junija. Zdravstveno stanje slovite filmske igralkice Grete Garbo, ki bo leha že več mesecev, se je tako poslabšalo, da namerava umetnica zapustiti film in se vrniti v svrhu lečenja v Evropo.

Poset angleške vojne mornarice v naših vodah

Split, 27. junija. V mesecu juliju bo posetil splitsko luko oddelek angleške vojne mornarice, in sicer ena križarka, ena torpedovka, ena admiralska ladja in ena rezervna vojna ladja. V Splitu ostanejo kakih 14 dni, nakar posetijo še nekatere druge jadranske luke.

Sanje madžarskih legitimistov

Budimpešta, 27. junija. d. Grof Julij Pallavicini, ki je nastopil v volilnem okraju Domboyaru kot nestrankarski kandidat, je izjavil v svojem programatičnem govoru, da hočejo madžarski legitimisti vzpostaviti monarhijo in sicer tako, da ne bo več avstrijsko-madžarska, temveč madžarsko-avstrijska monarhija.

Naš zastopnik na mednarodnem ribarskem kongresu

Beograd, 27. junija. AA. Kot odposlanec naše vlade na mednarodnem kongresu za ribarstvo, ki bo od 20. do 25. julija v Parizu, poide dr. Tonko Šojan s hidrogeološkega inštituta v Splitu, in ne univerzitetni profesor dr. Siniša Stanković iz Beograda, ki je zbolel.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Amsterdam 22.77, Berlin 13.43, Bruselj 7.8827, Budimpešta 9.8778, Curih 1096.8, Dunaj 7.9518, London 275.3, Newyork 56.47, Pariz 221.5, Praga 167.6, Trst 296.—.

INOZEMSKÉ BORZE

Curih: Beograd 9.12125, Pariz 20.23, London 25.14, New York 516.75, Bruselj 71.975, Milan 27.05, Madrid 49.25, Amsterdam 207.88, Berlin 122.625, Dunaj 72.57, Sofija 3.74, Praga 15.295, Varšava 57.85, Budimpešta 90.06, Bukarešta 3.075.

Buren občni zbor SPD

Odločne zahteve po reorganizaciji društva — Odstop predsednika dr. Frana Tominiška

Ljubljana, 27. junija.

Snoči se je vršil v Ljubljani v dvorani restavracije »Pri levu« izredni občni zbor Osrednjega planinskega društva, katerega glavni dve točki sta bili izvolitev delegatov za glavno skupščino SPD in predlog za izporembno društvenih pravil. Zboru je predsedoval društveni predsednik g. dr. Fran Tominišek.

Že pred pričetkom zborovanja je bilo opaziti med zborovalci veliko živahnost, kar je bilo povsem razumljivo, ker je znano, koliko važnost polagajo člani Osrednjega planinskega društva in podružnica na preustroju sedanje naše planinske organizacije. Nezadovoljstvo, ki vlada med članstvom je tudi krivo, da se mnogi ne zanimajo več za planinske zbornice kakor bi bilo treba. To se je opazilo tudi pri snočnem obisku.

Po otvoritvenih besedah g. predsednika je prišlo na vrsto najprvo volitev delegatov za skupščino SPD. Predloženi sta bili dve listi. Prvo je predlagal g. Hrovatini. Imela je v glavnem iste deleže, kakor so bili dosedaj in je veljala kot nekakšna oficijelna lista odbora. Drugo listo, ki je imela poleg sedanjih vodilnih osebnosti planinskega društva tudi znano število takih delegatov, ki so iz vrst takozvane opozicije, je predlagal magistratni svetnik g. dr. Brilej.

Prva lista je propadla z vsemi proti dvema glasoma, lista opozicije pa je bila sprejeta soglasno z izjemo dveh glasov. To glasovanje je pokazalo, da je končno v Osrednjem društvu prodrl nov duh in da velika večina zastopa in odobrava stremeljenja in zahteve po preustroju v SPD.

Na dnevnem redu sta bila nadalje še dva samostojna predloga. Prvi se je nanašal na vprašanje enakomerne razdelitve prispevkov za vzdrževanje administracije Slovenskega planinskega društva. Izražala se je želja, naj bi se dosedanjim neenaki prispevki podružnic in Osrednjega planinskega društva izenačili, ker Osrednje društvo le težko zmaga vedno bolj naraščajoče upravne stroške, zlasti pa za investicijo in posebno za kulturne naloge. Predlog, ki ga je postavil g. dr. Mrak, je bil sprejet soglasno.

O drugem predlogu, ki se je nanašal na izporembno sedanjih pravil SPD in reorganizacijo društva, je g. predsednik izjavil, da ne pripušta razprave, ker ni navzočih 200 članov, kakor to predpisuje pravila.

K besedi se je nato oglasil tajnik Zbornice za TOI g. dr. Josip Pretnar. Priznaval je, da sklepjanje po pravilih ni mogoče, da pa pravila ne zabranjujejo razgovora o tem velevažnem vpra-

šanju. Izrazil je željo, da bi se o tem vsaj razpravljalo, da se more stopiti nato v stik tudi s podružnicami in pripraviti teren za končno odločitev. Pri tej priliki je na eni strani priznaval, da se mnogi člani sedanjega odbora jako trudijo in marljivo delajo, da pa je ustroj društva po sedanjih pravilih tak, da je onemogočeno uspešno delo tako Osrednjemu društvu kakor podružnicam. Sistem, ki je v koreninah slab in piškvat, ne more pustiti, da bi drevo planinske organizacije uspevalo kakor treba. Sedanji ustroj Slovenskega planinskega društva je nemogoč. Podružnice so že pred leti zahtevale reorganizacijo. Tej zahtevi se pridružuje tudi skupina Osrednjega društva, ki se jo označuje za opozicijo in zahteva samostojnost podružnic in samostojnost Osrednjega planinskega društva. Te organizacije pa naj bodo povezane na podlagi paritete in na podlagi enakopravnosti in medsebojne neodvisnosti v skupno višjo organizacijo, ki naj predstavlja njihovo zvezo za okoliš Dravske banovine. Omenjal je še druge hibe in hotel preiti v razgovor o načrtu pravil, ki se je izdelal v tem smislu in ki naj bi se v sporazumu s podružnicami še predelal, tako da bi bil zrel za končno razpravo. Zaradi ponovnih vpadov g. predsednika, ki je smatral, da so izvajanja govornika naperjena proti poedinim osebam društvenega vodstva, odnosno proti odboru, pa je nastalo prerekanje. Vzel je govorniku besedo, čemur so ugovarjali zborovalci z burnim protestom. Predsednik je nato razburjen zahteval, da se zbor izjavi, ali odobrava, da se govorniku vzame beseda, ali ne. Ker so zborovalci soglasno zavrnili postopanje predsednika, je smatral ta odklonitev njegovega predloga za nezaupnico, izjavil, da predsedstvo SPD odlaga ter je zaključil zborovanje.

V Slovenskem planinskem društvu že deli časa razmere niso urejene. Deloma iz osebnih, v veliki meri pa iz stvarnih razlogov tli med članstvom ogorjen nezadovoljstva, ki ob vsaki priliki izbruhne in podaja javnosti nezadovoljivo sliko ter utrjuje v njej prepričanje, da bo treba končno napraviti red, ki je — kakor se kaže — dosegljiv le z žrtvami osebnega značaja. Ker je z odstopom sedanjega predsednika prišlo do tega, da bo treba odločiti po pravilih na prihodnjem občnem zboru, ki se ima takoj sklicati, o novem vodstvu društva, je pač potrebno in že skrajni čas, da se najdejo moške, ki bodo skupno z mnogimi dosedanjimi marljivimi in vzornimi delavci spravili društveno delovanje v ono smer, ki je nujno potrebna z ozirom na zahteve modernega alpinističnega gibanja.

Obrtniški praznik v Celju

V nedeljo 19. julija bo slavilo celjsko obrtništvo svoj poseben praznik. Otvorjalo bo svoj lastni Obrtni dom, ki je bil preurejen iz poslopja bivše »Zlatarke« v Gledališki ulici nasproti Mestnega gledališča. Sporred slavnostnega dne je naslednji: Od pol 7. do 7. zjutraj obhod železničarske godbe po mestu in Gaberju. Od 7. naprej sprejem gostov na kolodvoru, nato skupen odhod pred Obrtni dom, pred katerim bo godba od 8. do 9. priredila promenadni koncert. Istotam bodo nato napravili učenci obrtno-nadaljevalne šole in pa celjski obrtniki širok četverkot, v katerem se bodo zbrali vabljeni gostje, pred katerimi bo celjski g. opat Jurak po primernem nagovoru blagoslovil novi Obrtni dom. Takoj nato bo odkrita na levi strani veže marmornata spominska plošča z imeni pokrovitelja svetosti g. bana dr. Marušiča, častnega predsednika in častnih članov ter celokupnega odbora Obrtnega društva. Sledil bo ogled doma in razstave obrtno-nadaljevalne šole, ob pol 11. pa bo v spodnji dvorani okrožni obrtniški zbor, ki ga bo sklicala Zveza obrtnih društev dravske banovine. Udeležili se bodo zborovanja obrtniki iz Celja in okoličja, iz vse Savinjske in Šaleške doline ter iz Laškega, vabljeni pa so tudi vsa obrtna društva iz dravske banovine, vse jugoslovanske Zbornice za TOI in druge ugledne korporacije. Popoldne bo v mali dvorani Celjskega doma slavnostni banket, na katerem bodo izročene častnemu predsedniku in dvema častnim članoma diplome. Popoldne ob 16. bo v Obrtnem domu redni letni občni zbor Zveze obrtnih društev dravske banovine.

Šolstvo

Učni uspehi na naših šolah. Iz Izvestja II. državne realne gimnazije posnemamo, da je bilo 907 učencev in učenk, ki jih je z odličnim uspehom izdelalo 5,00 odstotkov, s prav dobrim 32,80 odstotkov, z dobrim 32,12 odstotkov, neizpravljenih je ostalo 0,34 odstotkov, popravni izpit ima 20 odstotkov, razred mora ponavljati 8,12 odstotkov, pravico do šolanja je pa izgubilo 1,03 odstotkov učencev.

Letni uspehi na I. državni realni gimnaziji v Ljubljani. Ravateljstvo I. državne realne gimnazije v Ljubljani je izdalo »Izvestje«, iz katerega je razviden uspeh v šolskem letu 1930—31. V tem šolskem letu je obiskovalo zavod 885 dijakov in 9 dijakin. Klasifikacija uspehov in neuspehov je nastopala: Z odličnim uspehom je izdelalo 38, s prav dobrim 175 dijakov in 5 dijakin, z dobrim 302 dijak in 2 dijakinji, padlo je 128 dijakov, popravni izpit pa ima 189 dijakov in 2 dijakinji. Neredovani so 3 dijaki.

Na meščanski ženski realni gimnaziji je zaključek šolskega leta jutri v nedeljo s slovesno službo božič ob 9. v munitski cerkvi. Po službi božji: krede gojenke na zavod, kjer dober izpisevala in izvestja. Iz izvestja naj prinese vsaka gojenka 10 Din.

Dr. deška meščanska šola v Celju. Vpisovanje v vse razrede bo v sredo dne 1. julija od 8—12. V I. razred se sprejemajo učenci, ki so dovršili 4. šol. leto in nimajo v nobenem predmetu red »labod«. S seboj naj prinese šolski izkaz ter krstni list. Vsak učenec plača pri vpisovanju 20 Din za zdravstveni fond.

85 ovadb!

Ljubljana, 27. junija.

Davi je bilo na policijski rekordno število prijav in ovadb. Ovadenih je bilo 85 avtomobilistov in kolesarjev, ker se niso ravnali po pravilih cestno-policijskega reda in so kršili disciplinske predpise. V zvezi s tem opozarja policija, da bo od slej spričo vedno naraščajočega prometa v Ljubljani in stalno se množočih prometnih nesreč, najstrožje nastopala proti vsem onim, ki kršijo predpise cestno-policijskega reda, pa naj si bodo to avtomobilisti, kolesarji ali pešci. Razmere so v zadnjem času v našem mestu res postale neznozne. Avtomobilisti in kolesarji se ne oziroma na pešce, pešci pa ne na voznike, avtomobiliste itd. Zato bo posledice policija vsako nepravilno vožnjo kaznovala, kaznovani pa bodo tudi pešci, ki bodo postavili po cestah sredi največjega prometa. Tudi namerava policija izdati navodila za peš bojo po desni strani, zlasti v najbolj obljubljenih ulicah.

V ilustracijo razmer nam navedemo, da sta se baš včeraj pripetili zopet dve težki prometni nesreči. Tako je na Starem trgu po lastni neopredelnosti prišel pod tramvaj neki starček, o katerem poročamo na drugem mestu, na cesti med gostilno pri Kamniti mizi in Krekovo gospodinjstvo šolo v Zg. Šiški pa je šofer France Jančič s tovornim avtomobilom podrl zidarskega mojstra Junja Ferencza iz Dev. Mar. v Polju, ki se je vozil na kolesu. Ferencza so morali s precej hudo rano na glavi prepeljati v bolnico. Šofer zatrjuje, da je kolesar vozil semkaj po cesti, policija je pa mnenja, da je avtomobilist vozil napačno in najbrže tudi prenehal.

Beležnica

KOLENDAR
Jutri: Nedelja, 27. junija 1931, katoličani: Vidov dan, pravoslavni: 15. junija, Zorana.

DANASNJE PRIREDITVE
Kino Matka: Nežni sorodniki.
Kino Ideal: Junak prerije.

PRIREDITVE V NEDELJO
Kino Matka: Nežni sorodniki.
Kino Ideal: Junak prerije.

DEŽURNE LEKARNE
Danes in jutri: Trnkozny, Mestni trg; Ramor, Miklošičeva cesta. — Ponedeljek: Bohinc, Rimska cesta; Leustek, Resljaka cesta; dr. Kmet, Dunajska cesta.

Boj proti alkoholu v Beogradu

Beograd, 25. junija.

Mili Bože, čuda velikoga...!
Te dni, ko je vroče, da se jezik pileplja človeku v ustih, je udarila v svet novica, ki je pretresla kosti in mozeg nešteti mirnim, dobrim, bogaboječim in nič slabega slutečim občanom glavnega in prastolnega mesta Beograda! In res! Naj se reče, kar hoče, bozadiljski obrt je zelo star v Beogradu in marsikdo tudi še dandanes ne zametava čašice koruzne »boze«, dočim jo drugi zmaga le še v »špriceru«, primešano z limonado, toda večina, velika večina Beograđanov pa hodi z velikim prezirom mimo raznih »orientalskih poslastičarnic«, kjer se toči »boza« po dinarju čaša, in jo rajši zavije v prvi »žučki« podrum, da si tam kaj prileže dušo s »žokančeto« meke, ljute, krekovače, komovice in nato ohladi s pravim, pristnim »špricerom«, če ne a »čša« ali »kriglo« piva. In ker ob silni poletni vročini visi duša na silno tenki nitki, ni čuda, da si jo ljudje skušajo privezati čim trdnje in ohladiti kar najtemeljitejši. Na, pa vam potem pridejo s takole stvarjo:

Ravnatelj socialnega oddelka beograjske mestne občine se je sporazumel z drugimi pristojnimi činitelji, sedaj, ravno sedaj, da je kar neutegoma treba napovedati kar najodločnejši boj »žokančetu«, »čša« in »kriglam«, neisprosen boj — alkoholizmu!

Pomislite vendar samo, kaj naj poret, ne glede na vse želje Beograđane, že sami Učitanje, ki jih je z njihovimi »podrumi« in »žučki« proizvedel menda več v Beogradu kakor v samem Učicu! Sklenjeno je namreč:

1. Da mestne občinske oblasti skupno z zastopniki društva treznosti izvrše pregled vseh prostorov, kjer se prodajajo alkoholne pijače, zlasti pa »podrumov«, buffetov in prodajalnic žučkih proizvodov, da se zapro vse one prodajalnice, ki ne odgovarjajo zakonskim predpisom in se obenem tudi sestavi točna statistika takih prostorov. (Malo čudno, da mestna občina dosele še ni imela take statistike!)

2. Da se za prvi čas osnuje pri mestni klavnic (1) v občinski ambulanci protialkoholna dispanserska postaja za zdravljenje alkoholikov, da bi zdravniki občinske ambulance s člani društva treznosti prav po-

sebnost v tem delavskem predelu mesta ukrenili vse potrebno za zatiranje alkoholizma in bi v to svrhu tudi prirejali primerna predavanja.

3. Da se v ulici Kraljice Natalije v poslopju, kjer se sedaj nahaja zavod za sterilizacijo mleka ustanovi osrednji dispanser za zdravljenje alkoholikov.

4. Da se v mestni občinski proračun vstavi potrebna postavka za te dispanserje.

5. Da se poskrbi za ustanovitev posebnega zavoda za zdravljenje alkoholikov v beograjski okolici, ki bi ga podpirali beograjska mestna občina in »uprava grada Beograda« (policijska oblast).

Kakor se torej vidi, je začelo odklenkovanje tudi tej stari znamenitosti beograjski: »podrumom« s slavnimi »žučki« proizvođač, slanino, »šrutoc«, »kobasicami« in vsemi različnimi »tečnostimi«, ki se po eden ali dva dinarja »duplac« »sipajo« v »žokančec« in iz njega v žejno grlo. In »sko« bajagi, da jim gre za nego neizpolnjenosti zakonskih predpisov! Za to ne »iskapiš« »žokančec«, eno, dva, tri, kakor ti pač srce požeži, vendar ni treba nikakršnih zakonskih predpisov, temveč samo toliko dinarjev! Dabome! In ti »članovi društva treznosti«, kakor da si ga i oni ne privoščijo tupatam po »žokančec«! »Ko bajagi da ih bole stomak«, ali pa »ko bajagi preizkušajo, če ni morda ponarejeno. Pa dabome! In kam potem Učitanje, ali naj odprajo »kafane«, ko jih je itak že toliko, da so druga drugi napoti, in ko njihov obrt cvete vendar samo v zamazanem, zatohlem »podrumu« brez miz in stolov in celimi platni prekanje slanino po mastnih stenah? In potem zdravlilnice pri klavnic, prav pri klavnic! In brrrr! — v mlekarji! Bože sačuvaj!

Saj pravimo, ti moderni časi s svojimi modernimi socialno-higijenskimmi nazori, vidiki in načrti rušijo vse, kar je še ostalo lepega, dobrega in prijetnega iz lepših starih časov. In verjemite, da pride čas, ko bo staroverni Beograđan moral sedeti v vlak in se voziti pol dneva daleč v Učico, kjer si bo mogel privoščiti »špricer« pristne žučke slanino in »žokančec« žučke »klekovače«, da se »izleči« od — antialkoholizma!

In od kod potem mestni občini »trošarina na alkohol«?

Za podvig dvorskega okraja

Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj se prerodi

V dvorskem okraju deluje že 23 let gospodarsko in izobraževalno društvo — nazvano po prvotnih pravilih »Napredno gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj« za splošen podvig tega okraja; ustanovljeno je bilo 14. aprila leta 1908. Prvi je društvo predsedoval znan mecen dr. Oražen. Namen društva je gojiti narodno zavednost, skrbeti za izobrazbo svojih članov in splošni napredek svojega okraja in podpirati člane v socialnem pogledu. Tem ciljem je bilo društvo vedno zvesto ter je želo mnogo krasnih uspehov svojega vztrajnega dela. Zlasti je velikega pomena društvena javna knjižnica, ki vsebuje nad 12.000 slovenskih, nemških, francoskih in drugih knjig. Poleg knjižnice še deluje več društvenih odsekov, pevski in drugi, za srčno in umsko omiko članstva.

Po zgodovinskem 6. januarju se je društveno delovanje v splošnem ustavilo ter se le osredotočilo v knjižnici, ker pravi niso povsem odgovarjala novim prilikam, ni pa bilo zaradi tega razpuščeno ali prepovedano. Da se društveno delo zopet oživi, ter se odpravijo nejasnosti in navežejo tesnejši stiki s članstvom, je društvo sklenilo izpremeniti pravila ter je o teh izpremenbah sklepalo snoči na izrednem občnem zboru.

Občni zbor je otvoril društveni pred-

sedni prof. Pavlič z ugotovitvijo da je sklepčen, pozdravi je navzoče člane in odbornike ter pojasnil namen zbora.

Og. Pavlič, Juvana in Potocnik so nedavno intervenirali pri policijskem upravniku glede izpremembe pravil, na podlagi česar so sklicali potem občni zbor ter preuredili pravila. Po tem pojasnilu je predsednik predlagal zborovalcem, naj se izpremeni dotedanje ime društva v »Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj«, da bi ne očitovale politične tendence. Nadaljna izprememba je, da se število odbornikov zmanjša na 10 in na 2 namestnika, ostane pa določba, da se lahko v odbor po potrebi kooptirajo posamezni člani. Najvažnejša je izprememba, ki določa kaj se mora ukreniti z društveno imovino v primeru obstajnega razpusta ali prostovoljnega razpada društva. Po izpremembi se določa, da ob prostovoljnem razidu ali po razpustu pristojne oblasti pripada društvena imovina v varstvo ZKD za dobo treh let. Ako se med to dobo ustanovi v istem okraju društvo z enakimi ali mi pripade to imetje, sicer pa preide v last ZKD.

Izpremembe so bile vse soglasno sprejete, kakor se je predsednik zahvalil prisotnim za udeležbo ter zaključil občni zbor.

Žane z Iblane

Cakte, še neki sm, kar se Preširna in negave Muce am tiče, puzabu zadnč puvadat. Jest scer nč rad na utikam nasa drgam, ket u šnajctihl, in še tu sam tekat, keder je res treba in če s na morm drgajc pumagat. Ampak tala reč iz delužajnam našga narvečga pesnika m pa kar neče jt iz glave. Tie se more neki strit, in še prou hitr se more strit, de nau prepozn.

Kene, Preširn žet ku stujt iz ena noga skori u Iblanc, č smema tist gnojnc, ke skuz Iblana leze, še Iblanca reč. Kake use kaže pa nau douh, ke se zna iz Muce ured u tista packartja preukent. Zdej pa pumislite, kakšna uta vn vidla, če se tu zgudi. Se Rajh iz usa negava kemična kunštja jh nau mogu več pušten učistet.

Nak, tu se na sme zgudet! Bah na praden! Zatu b jest reku, de b blu ta narbulš, če se kar štantepete iz Muce ured preneseta čez flečkajnarsk must in se pustata pred rotuž. Tam je za enkat se dost prustora, pa na varnm bota, ke u lohka gspud derehtar dohtar Zarnik mal najna pumerku, keder u mou glih kej časa. Sploh pa jest mislem, de s mi iz spumenikom prou punaputrebem glave beima, kam jih čma pustat. A b na blu ta narbl ajn-foh, če mi kar use spumenike, kar jih mama u drausk banuvn, pustatma pred iblansk rotuž? Tam je dost prustora. Če b ga glih zmankal, b pa rotuž še mal bi u Grad not purinl, al ga pa magari kar pudrl. Sej iz rotužam tko nima nobeden prou rad uprsut.

Pa ne sam tu. Tud za puspešvanje tujskega prumeta b blu tu h velikmu nuc, ke b na blu treba tujcam ukul pu Iblan caplat in čevlje tgrat, pa čas trtet. Če b pršou en tujc u Iblana, b ja lohka kar čez tiste tri flečkajnarske mostove mahn u (sej menda uja naredi sam tri) pa b stau pred rotužam in kar naenkrat b vidu use znamenitast

dravske banuvine. Tiste gmajne pred Tibu! je pa bulš, d ja nabenu na pu-kažema, ker b se tku usakmu, ke b ja vidu, začel ad samga douzga časa zdes hat.

Sam ta je še uprašajne, kuku b mi pršli du useh spumenikov drauske banuvine. Vrhncani b se gvišn gor držal in nam na tji udstopit sojga Cankarja. Pa ke drge b se znal tud kujat, ampak gspud b jm žet urca naviu, če b prec ne parital. No, kar se mene am tiče, sm prec prpraulen tiste kugle iz šent-jakubškega trga pred rotuž prtiklat, če u kumesjon pugervu. Jest sm hedu unet za mudernizirajne Iblane.

Astn, prosim, de Preširna prec eks-pederate pred rotuž, d se mu kašna nesreča na prpeti. Sej jest sem tou tala pisajne že u tist kostlč, ke vesi pred naša pošta za »Vazušna pošta« vržt, de b ga pred dubl, pa je biu žet tku natlačen, kokr naš automatičen bufet ta prve tri dni, zatu pa ta zamuda. Naj na zamerja, um pa enkrat drukat bl flink.

S. M. 1931

Povožen z zakladom

Ljubljana, 27. junija.

Tam iz okolice Grosuplja je davi prišel v Ljubljano stari Matevž Mesic. Slabo mu gre, pa se je moral ločiti od svojega zaklada, ki ga je varoval leta in leta, saj jih možiček šteje že 76. Seboj je namreč prinesel kar kile starih avstrijskih kraigerjev in jih skušal v Ljubljani spraviti v denar, da si kupi majhen priblišek za stara leta. Mesta ni mož vaju in ne prometa, pa je tam pred Figovcem pridrvel proti njemu avtomobil, da je revež odskočil v stran in se zaletel naravnost pod tamarj, ki je pribobnel iz Šiške. Krihke so že kosti v teh letih pa je tramvaj polomil starčku rebra in ga zelo poškodoval tudi na glavi, da so ga morali takoj odpeljati v splošno bolnico. Tako danes z veselo otvoritvijo tramvaja na Vič obhajamo tudi prvo nesrečo na novi progi v Šiški.

Potovalna pisarna

Glavne informacije za one, ki hočejo potovati po svetu

Jugoslavija:

IV. Jugoslovanski kongres treznosti v Beogradu bo 3., 4. in 5. julija t. l. Dovoljena je četrtinska vožnja za tja in nazaj na podlagi legitimacije, ki se dobi pri Putniku. Poleg tega je treba imeti še potrdilo, da je član Društva treznosti. Olajšava velja od 30. VI. do 9. VII. Ta popust velja tudi za skupni izlet s posebnim parnikom skozi Djerdap po končanem kongresu. Kdor se hoče udeležiti tega izleta, mora pri prijavi poslati posebej še Din 50.— za izlet; v znesku je upoštevana samo vožnja s ladjo. Povratek po železnici je preko Prahova in Niša in stane četrtinska vožnja III. razred Din 20.—. To velja samo za skupno potovanje. Iz Niša je razhod domov in je popust isti kakor pri dohodu. Udeležnik se lahko vrača tudi po drugi poti kakor je prišel. Prijave se sprejemajo do 30. junija t. l.

Polovična vožnja v Novi Sad. O priliki otvoritve novozgrajene palače Delavske zbornice v Novem Sadu dne 5. julija je odobrena polovična vožnja po železnici. Cel vozni listek velja za brezplačen povratek.

Cerkvene svečanosti v Lourdu se vrše v juliju in avgustu. Olajšava za te svečanosti znaša 50%.

Glavna skupščina Zveze živinorejskih

zadrug v Zagrebu bo 29. junija. Udeležniki člani zadrug imajo 50% popusta. Cel vozni listek s potrdilom predsedništva, da si se skupščine udeležil, velja za brezplačen povratek. Olajšava velja od 26. VI. do 2. VII.

Vseslovanski dermatološki kongres v Beogradu se vrši 27., 28. in 29. junija. Cel vozni listek velja za brezplačen povratek od 25. VI. do 1. VII.

Mednarodni velesojem v Lvovu, 5.—15. IX. Po avstrijskih železnica 25% popusta.

Jesenski velesojem v Pragi, 6.—13. IX. Popust 25%.

Razno.
Poceni v Pariz. »Putnik« v Beogradu prireja vsak mesec veliko potovanje na mednarodno kolonijalno razstavo v Pariz. Potovanje traja 10 dni in se pričene 10. vsakega meseca. Cena potovanja: Kategorija A. II. r. Din 1950.—, III. r. Din 1150.—, B. II. r. Din 8050.—, III. r. Din 1950.—, C. II. r. Din 3900.—, III. r. Din 2950.—.
»Jutrovo« potovanje v Pariz se vrši vsak mesec. Cena devetdesetnega bivanja v Parizu inkl. vožnja v III. r. brzovala Din 3.300.—. Informacije pri tajnistvu »Jutrac«.

Pozabljen dogodek

Ljubljana, 26. junija.

Taksnih dogodkov je mnogo in njihče ne opravičuje zaradi njih, kakor da ni treba in da jih nihče ne pograda. Včasih je res zamera večja zaradi neobdobjih zadrževanja, nego je vse skupaj vredno, marsičesa bi pa nikakor ne smeli pozabiti ter prezreti. Seveda pozabimo baš to najrajši.

Ne nameravamo zvoniti po toči — dovolj se je zvonilo prej, čeprav toče k sreči ni bilo. Tudi ne gre za točo, čeprav je ta čas aktualna. Treba je pogreti veselo — staro novico. Okrog nje se je zagnil skrivnostni molk, ko je bilo treba izpogovoriti.

Včasih je bilo v Tivoliju vedno dovolj mamic ali služkinj z otroci, zeleni stražnik pa je imel opravka, da bi si kmalu odbrusil noge. Kakor je treba in je prav, se je »gnal« v službi z vedno budnim očesom. Niti enega koraka ni spregledal, ki ga je naredil otrok na travo. Sedaj pa mamic ni, Tivoli sameva, kakor da so pozabile zanj; zato je treba na vsak način povedati, da je namenjen tudi njim, odnosno njim otročičem, ne le vrtičku in dru-

gim vsemogočim svrham, namenom in potrebam.

Že nad mesec dni so postavljene na trikotnem travniku ob Lattermannovem drevoredu, za bifejem nove klopi pod kostonji in ne tako brez posebnega namena. Že to nekaj pomeni, kar so umaknjene izven drevoredov na travnik. Nekaj časa ljudje sploh niso upali niti sedeti, kdo bi si pa na drznil stopiti na travo! Medvono so pokosili travo. Na travnik še ni bilo nihogar, potem so se pa prvi ojmali »sebezniki«, »pokloniki« brezposelni; legli so v senco v krogu ter leže kvartali, ko se jim ni več ljubilo smrdeti. Nihče jih ni preganjal, pa tudi čudil se jim ni, »sebeznikom« pač vsak priznava posebne pravice in svobodščine, ker si jih sami krojijo. Ščasoma so se pa navadili na travnik tudi otroci, saj jih ni preganjal s njega zeleni stražnik. In končno so izvohale tudi mamic za bifejem majhno zeleno tablo z napisom: Otroško igrišče. Seveda, marsikatera še ne ve, zato je še igrišče češče samotno. Zato je treba zaklicati, da se Tivolija ni treba več bati tudi ne otrokom, zabavavac ni več!

ŠIŠKA - LJUBLJANA - VIČ

Drevi se otvori nova proga električne cestne železnice na Vič - Kako se je razvijal ljubljanski tramvaj, ki prevozi že do 15.000 oseb na dan

Ljubljana, 27. junija.

V razvoju mesta Ljubljane je danes najvišji dan gotovo važnega pomena. Drevi ob 18. bo namreč otvorena tramvajska proga na Vič in s tem tudi ta periferija neposredno spojena z mestom. Potreba po razširjenju ljubljanskega tramvajskega omrežja se je pokazala že takoj po svetovni vojni, ko je pričelo mesto vsestransko naraščati ter se je število prebivalstva zelo pomnožilo, zlasti pa je bila potrebna zgradba tramvaja v najbolj obdruženem predmestju Šiško in Vič. Kmalu po vojni so tu nastale nove stanovanjske kolonije: prebivalstvo

Dr. Oton Fettich, obč. svetnik in predsednik Maloželezniške družbe d. d. v Ljubljani.

obeh predmestij je naraslo na več tisoč oseb. Nekateri podjetniki so sicer na obeh cestah v Šiško in Vič uvedli avtobusni promet, toda kmalu se je pokazalo, da avtobusi ne zadostujejo zahtevam časa. Zato se je mestna občina odločila, da razširi tramvajsko omrežje v obe predmestji. Ko je meseca avgusta l. 1927 mestna občina Ljubljana prevzela dve tretjini delnic Splošne mložeželezniške družbe in dobila s tem absolutno večino v njej, je bila dana možnost za razširjenje cestne železnice, ki je bilo izvedeno letos in ki se bo odslej postopoma nadaljevalo. Občinska uprava ljubljanskega tramvaja za svoje delo gotovo vso pohvalo. V naslednjem objavljamo zgodovino ljubljanskega tramvaja od njegovega početka do današnje otvoritve viške proge.

Stara proga ljubljanskega tramvaja je bila zgrajena l. 1901.

Na podlagi sklepa seje občinskega sveta od 20. julija 1899. je sklenila mestna občina Ljubljana s tvrdko Siemens & Halske d. d. na Dunaju pogodbo za zgradbo električne cestne železnice in sicer od glavnega kolodvorja do garnizijske bolnice in od Mestnega trga do dolenskega kolodvorja v skupni dolžini 5200 m. To pogodbo so podpisali za mestno občino tedanji župan g. Ivan Hribar in občinska svetnika g. g. Fran. Pavlin in Andrej Senekovič.

Z graditvijo proge so pričeli šele aprila l. 1901 in je bila dograjena in oddana v promet 6. septembra l. 1901.

Lastnica tramvaja je bila od vsega početka Splošna mložeželezniška družba d. d. s sedežem na Dunaju. Vse delnice te družbe so bile v rokah tvrdke Siemens & Halske, ki je bila po pogodbi dolžna po preteku 50 let izročiti cestno železnico z vsem inventarjem in nepremičninami v last mestni občini Ljubljani oziroma jo po preteku 25 let prodati mestni občini Ljubljani.

Po vojni je bila električna cestna železnica postopoma odsekavala.

Na zahtevo ministrstva za trgovino in industrijo se je sedež družbe po sklepu občnega zbora od 21. maja l. 1924. preselil z Dunaja v Zagreb.

L. 1927 je vladni komisar g. Mencinger sklenil s tvrdko Siemens & Halske pogodbo z dne 30. avgusta l. 1927. po kateri je odkupila mestna občina dve tretjini delnic Splošne mložeželezniške družbe, nakar se je sedež družbe preselil iz Zagreba v Ljubljano.

Ves ta čas je ostala dolžina proge električne cestne železnice neizpremenjena. S trenutkom, ko je prešla električna cestna železnica v večinsko last mestne občine Ljubljanske, se je takoj tudi pričela akcija za razširjenje cestne železnice.

Od l. 1901 pa do l. 1928 se je prebivalstvo Ljubljane skoraj podvojilo in na periferiji so zrastle velike nove naselbine, ki so bile skoraj odrezane od centra, ker niso imele primernih prometnih zvez. Leta 1928, ko so se pričele prvi resne priprave za razširjenje tramvaja, so v javnosti kakor tudi v občinskem svetu poudarjali, da je konjunktura električni cestni železnici minila in da bodo v najkrajšem času zavzeli njeno mesto avtobusi, zaradi česar ne kaže razširjati cestne železnice. Mestna občina Ljubljanska je nato res za poskušnjo uvedla avtobuse in na lastni koži v zadostni meri okusila vse dobrote avtobusov. Prepričala se je, da avtobusi za naše kraje in ceste niso primerni in za prevoz potnikov na kratkih progah neprimerni. Neredno vstop in izstop, nevarnosti obrata, čakanje, nerednosti, preveliki presledki, dviganje prahu, brizganje blata itd. so slabe strani avtobusov, ki jih dobro nikakor ne odtehtajo. Danes ni več resnega ugovora

proti tramvaju, nasprotno, vsi okoliški kraji zahtevajo in prosijo, naj se tramvaj izpelje še v vsa ona predmestja, kamor zaenkrat še ni projektiran, in komaj čakajo, da se rešijo nesrečnih avtobusov.

Prošnja za koncesijo za podaljšanje cestne železnice na Vič in v Šiško je bila vložena l. 1928, vsled neumestnih pritožb raznih ljubljanskih posestnikov pa je trajalo skoraj dve leti, preden je bila dne 20. februarja l. 1930. izdana koncesija.

Cim je bila izdana koncesija, je upravni svet pod vodstvom predsednika g. dr. Otona Fetticha podvzel vse potrebne korake, da se izvrši vsa predelava in priprave za zgradbo nove proge. Zgradbo je poveril upravni svet tvrdki Siemens-Schuckert Werke d. d. na Dunaju, ki je bila najcenejša ponudnica. Tračnice so se naročile pri Continental Eisenhandelsgesellschaft na Dunaju (Alpine), motorni vozovi pri Brodski tvornici vagonov v Brodu, drogovi in obočalni material pri Strojnih tovarnah in livarnah delniški družbi v Ljubljani, kamor je in gramoz pri tvrdki Dukic & drugi in Stavbni družbi d. d. v Ljubljani. Prevoz vsega gradbenega materiala in odvoz izkopane zemlje se je poveril tvrdki Rajko Turk. Ves električni material tako za motorne vozove, kakor za električni vod in usmerjevalce je dobavila tvrdka Siemens-Schuckert-Werke.

Za napajanje celotne proge je bilo treba zgraditi električno podstacijo z usmerjevalci ter je mestna občina odstopila v to svrhu svet ob Bleiweisovi cesti, stavbno podstacijo pa je zgradila Stavbna družba d. d. v Ljubljani.

Ker je bila stara remiza premajhna in na starem mestu ob Zaloški cesti ni prostora za razširjenje, je bilo treba zgraditi novo večjo remizo. V to svrhu se je nakupil svet v Zg. Šiški ob Celovski cesti in poverila zgradba remize tvrdki inž. Tavčar & drugi v Ljubljani. Dela pri remizi sedaj naglo napredujejo in bo v par tednih popolnoma dogotovljena.

Dne 18. avgusta l. 1930. so prispele prve tračnice za novo progo Vič-Šiška in dne 1. septembra l. 1930. je zanela prva lopata na Gosposvetski cesti pred ljubljanskim velešimom.

Proga v Šiško je bila dograjena ob kon-

cu maja in je bila delna otvoritev proge v Šiško 31. maja t. l., ki od tega dne dalje že redno obratuje, proga na Vič pa je bila dogotovljena te dni in bo slavnostna otvoritev drevi.

Vse nadzorstvo nad vsemi gradbenimi deli tako pri zgradbi električne cestne železnice, kakor pri stavbah in izdelavi motornih voz je bilo ves čas v rokah sedanjeje ravnatelja Splošne mložeželezniške družbe inž. g. Janka Zénka.

Frekvenco na stari progi od početka do danes in na novi progi v Šiški kažejo naslednje številke:

l. 1901 se je prevozilo	326.000	potnikov
l. 1902	793.000	"
l. 1905	963.000	"
l. 1910	1.141.000	"
l. 1915	1.800.000	"
l. 1920	3.747.000	"
l. 1925	2.745.000	"
l. 1926	2.749.000	"
l. 1927	2.653.000	"
l. 1928	2.719.000	"
l. 1929	2.860.000	"
l. 1930	3.173.000	"

Leta 1930. se je prevozilo torej povprečno vsak dan 8700 oseb, danes pa se jih prevozi na stari progi in na progi v Šiško vsak dan že 14.300 oseb. Na progi v Šiško se prevozi okoli 4500 oseb na dan, torej gre prirastek približno 1300 oseb dnevno na stari progi na račun nove znižane tarife in udobnejših zvez. Te številke same dovolj jasno govorijo, kako neumestne so bile vse javne kritike nove tramvajске tarife.

Število prevoženih oseb na progi v Šiško presega pričakovano število in če bo promet proti Viču sorazmerno enak prometu v Šiški, bo rentabilnost nove proge več ko zagotovljena.

Cestna železnica ima sedaj skupno 24 motornih voz, 14 starih in 10 novih, ter 4 priklopne vozove. Število vseh nameščenih vozov v zadnjih mesecih naraslo od 101 na 140.

Stara proga je bila dolga 5 km 200 m, nova proga od Šiške do Viča pa 4 km 800 metrov, torej imamo sedaj v Ljubljani ravno 10 km tramvajске proge.

Prvo nadaljno razširjenje cestne železnice je določeno v Š. Vid ter se bodo pričela dela bržkone sredi julija t. l.

A. Potočnik:

Prometna sredstva v stari Ljubljani

Nekaj zanimivih zgodovinskih podatkov - Stari časi v luči sedanosti - Mnogo udobnosti stari Ljubljančani niso imeli

Z veliko radostjo smo sprejeli vest, da se otvori na Vidovdan nova proga mestnega tramvaja od Viča do remize v šiški. Ob tej priliki je uместno, da se nekoliko seznanimo s prometnimi sredstvi v stari Ljubljani, da bomo vedeli tembolj ceniti to novo prometno napravo.

Da so bile ulice in ceste v stari Ljubljani kaj slabe, je gotovo. Bile so ozke, po njih je bilo vedno dosti gneče, posebno ob sejmih, zato ni nikogar preveč mikalo voziti se po njih. Že v Valvasorjevem času so bile kočije prav redke. Takrat mestna občina ni skrbel za ceste, kakor dandanes, marveč je vsak

hišni posestnik sam popravil tla pred svojo hišo. Da ni imel pri tem preveč občutnih stroškov, je ob sebi uumevo; saj se to popravilo ni ravno po določenem predpisu.

Pa tudi glede snage mestnih cest in ulic si v stari Ljubljani niso belili glave. Tla niso popravljali po več stoletij. Po današnjih Poljanah in Vidovdanskim cestam - prej Kravji dolini - so rili prašiči in jo onesnaževali. Prebivalci so se pritožili pri mestnem magistratu, ki pa jim je odgovoril, da takih škod ne poravnava. Pozneje je razglasil, da bodo sodni slugi ubegle živali ujeli in je nič prej izročili lastniku, dokler ne bo škodo povrnil.

Do l. 1791 so

počedili mesto dvakrat na leto in sicer o sv. Rešnjem telesu in na Veliki petek, ko se je pomikala po mestnih ulicah sloveča procesija iz kapucinske cerkve, ki je stala v današnji Zvezdi. Pozneje so posnažili ulice tudi pred sejmom sv. Elizabete, a kupi smeti in nesnage so ostali in jih je pokrtil sneg.

Leto pozneje je dal magistrat snaženje ulic v najem. Najemniku je magistrat posojal pri snaženju ulic svoje jetnike. Včasih pa teh ni bilo dovolj, zato ni hotel nihče prevzeti tega posla proti najemninu.

Do l. 1780 je oddajal

snaženje in najem najprej zadruzi sodarjev, pozneje pa za drugi voznikov. K temu poslu je tudi pritegnil stolonoše, sodne slugi in beraške strahove. Med temi stanovi bi bilo posebno omeniti voznike, stolonoše in beraške strahove.

Vozniki
so imenovali tudi »mušje strelce« (Fliegenschütze), ker so z bičem udarjali tudi po nadležnih muhah, ki so pikale vprežno živino. Glavno opravilo teh voznikov je bilo, da so smeli edino oni razsvetljevati ves les, ki je bil pripeljan po Ljubljani od Iga in Vrhnike v Ljubljano. To posebno pravico jim je dal mestni magistrat. Njih vozovi so bili natančno smerjeni po dolžini, širini in višini. Na vidnih mestih je

bil vzgan mestni grb, zato niso mogli slepariti s prepilnim nakladanjem. Na svoj zaslužek so prežali na zabjaku, pred vicedomskimi vrati in pred špitalskim mostom.

Zaradi ozkih ulic, velike gneče in slabega tlaka se niso takratni meščani nič kaj radi vozili, zato so si naročali stolonoše

(Sesselträger). L. 1735 je dobilo mesto pravico, da sme ustanoviti zavod stolonoš. Ti so prenašali meščane v nosilnicah proti primerni nagradi. Svoje postajališče so imeli pod Trančo. Nosilnica je bila podobna leseni utici z dvema okencema, znotraj je imela žametne blazine, zunaj pa je bila preoblečena z usnjem.

Tudi dohodke stolonoš je mestni magistrat porabljal za popravilo mestnega tlaka in za snaženje ulic. Zadnji stolonoše so omenili l. 1799.

Že l. 1601 sta bila pri mestni občini zaposlena

dva uslužbenca, ki sta snažila ulice, drugače pa tudi preganjala tuje postopake in delamrže. Njuna plača je bila 12 goldinarjev na leto. Proti koncu 18. stoletja so to »dostojanstveno« službo pri mestni občini opustili.

L. 1859 pa je takratni mestni župan Mihael Ambroz zopet upeljal ta posel, ki ga je opravljal znani

»Bettelvogt«. ki mu je službo lajšal »Dreiteufel«. Ta dva varnostna organa sta se ločila že po svoji zarnosti od ostalih mestnih slug. »Bettelvogt« - imenovali so ga tudi malo drugače - je nosil na glavi visok ciliander, oblečen pa je bil v kratke škricke. Čez ramo in prsi je nosil štiri preste širok trak v mestnih barvah, na katerem se je blestel mestni grb. V roki je vihtel debelo, na koncu okovano gorjako.

»Dreiteufel« je nosil obleko temorjave barve, ob levici pa mu je bingljala »brilica« sablja. Prvega so berači in postopaki večkrat napadli in ga neumiljeno pretepali. Lažji posel je imel »Dreiteufel«. Ta je preganjal večinoma otroke, ki so se potepali po mestu in krađi sadje po vrtovih. L. 1863 pa je mestni magistrat opustil ti službi.

Že od nekaj se je vršil

po Ljubljani živahen promet. Mnogo raznega blaga, ki je bilo pripeljan po morju v Trst in Reko, so prevažali na težkih vozeh po slabih cestah do Vrhnike. Tu so ga naložili na ladje in ga zvozili po Ljubljani v mesto. Na sedanjem Bregu je bila carinarnica, kjer so pregledali pripeljano blago, ga obdavčili, nakar so ga vozniki speljali na Gorenjsko, Dolenjsko, pa tudi proti Gradcu in celo na Dunaj. L. 1720 so gradili veliko državno cesto z Dunaja v Trst, a l. 1857 je zgradila

železnica iz Ljubljane proti Trstu. Tedaj so prišli ljubljanski čolnarji in vozniki ob svoj zaslužek. Dandanes dovajajo po Ljubljani drva, vrhniško opeko in kamenje iz Podčeti. To blago odkladajo ob Trnovskem pristanu na »Jekle«.

L. 1840 je plul po Ljubljani

parnik; bil je 28 m dolg in 4 m širok. Ker so se dogajale dostikrat nesreče, so pozneje opustili to vožnjo. L. 1900 so zopet vozili s parnikom, pa tudi sedaj se ta vožnja ni obnesla.

Nobene večje prireditve ni bilo nekoč v Ljubljani brez vožnje po Ljubljani. Po vzoru Benetk so prirejali na Ljubljani »serenade« z gondolami in lampijončki.

Dne 6. oktobra l. 1844 je drdral po Ljubljani

prvi omnibus.

Z omnibusom so se Ljubljancani vozili največ o Velikem šmarnu od Kozlerjeve pivovarne do Dravlj k Sv. Roku in nazaj. L. 1864 pa zasledimo prve izvoške - fjakarje.

Prvi ljubljanski fjakar je bil oče našega starostga gasilske zveze g. Jos. Turka. Imenovali so ga »Wienerfiakar«, ker je vozil takratno gospodo celo na Dunaj.

Izvoški so imeli svoja stajališča pred »Slonom«, glavnim kolodvorom, na Mestnem trgu in v Zvezdi ob današnji Kazini. V prejšnjem stoletju so stali izvoški nekaj časa tudi pred reduto na današnjem Sv. Jakoba trgu, pred jahalnico ob Bleiweisovi cesti in na Resljevi cesti. Sila pozornosti so bili takratni izvoški tedaj, kadar je strel z Grada naznanil požar. Kakor so drugače postajali ob vseh in zbijali šale, tedaj so hitro poskakali na kozle in oddirjali eni na sedanji Novi trg, kjer je bila v »lomtovcu« - današnja hiša Kmetijske družbe - deželna vlada; drugi pa pred današnji Zmajev most, kjer je stalo poslopje s tremi širokimi vrati, kjer so imeli ljubljanski gasilci shranjeno gasilsko orodje. To poslopje so imenovali »Feuerpositorium«. Izvošek, ki je prvi dospel pred deželno vlado, je prejel 5 goldinarjev, če je koga od vlade peljal na lice požara ali pa ne.

Drugi izvoški, ki so pridirjali pred gasilsko shrambo, so odpregli konje in jih pripregli gasilskemu orodju.

V prejšnjem stoletju so ljubljanski pridobitni krogi večkrat prirejali vožnjo po mestu z okrašenimi vozovi. Imenovali so jo

korzo.

Prvi korzo je bil v Ljubljani l. 1854. Na pustni torek l. 1857 se je udeležilo tega korza 90 kočij. Vozili so se eno ur okoli Zvezde, nato so krenili čez franciškanjski most na Mestni in Stari trg. Udeleženci korza so metali gledalcem bombone in pobarvano žitno zrnje »konfete«. Da je ob takih prilikah prišla mladina na svoj račun, je uumevno.

Žalosten je bil pogled, kadar so odnašali bolnika, ponesrečenca ali mrljica. Na širokih oprtnicah je viselo ležišče, katero je pokrivalo zeleno, v loku okrivljeno platno. Pozneje so si za take primere omislili voz na dveh visokih kolesih. L. 1866 v mesecu juliju so vpeljali

mrtvaški voz.

V tem letu je namreč razsajala kolera po mestu in predmestjih, posebno po Krakovem in Trnovem. Dne 28. junija l. 1869 je ustanovil Trnovčan Franc Doberlet pogrebni zavod v Ljubljani. Odslej se premožnejše in imenitnejše rajnike vozili k večnemu počitku.

Dne 6. aprila l. 1869 je vozil

prvi biciklist

po Lattermannovem drevoredu. Dne 15. novembra l. 1898 je drdral po našem mestu prvi motor. L. 1911 si je omislil v Ljubljani

prvi avtotaksi

g. Pavel Stale. Trdi se, da ga do tedaj nista imela ne Zagreb in ne Gradec.

Perče vprašan o prevoznih sredstvih za ljubljansko prebivalstvo je bilo precej rešeno, ko je v juliju l. 1901 drdral prvi tramvaj po ljubljanskih ulicah. Zaradi pomanjkanja stanovanj in naraščajoče draginje so bili mnogi primorani stanovati v predmestjih. Ti navadno niso imeli priprave zveze s tramvajem. Večinoma so hodili peš v blatu, mokroti in prahu.

Da bi mestna občina vsaj delno ustregla tudi temu prebivalstvu, je uvedla l. 1928

avtobusni promet.

S tem je dala pobudo tudi raznim zasebnim avtobusnim podjetjem.

Do l. 1927 je obratovala električna cestna železnica pod imenom »Oesterreichische Kleinbahngesellschaft in Wien«. Tega leta se je družba preimenovala v Splošno mložeželezniško družbo d. d. ter prenesla svoj sedež iz Zagreba v Ljubljano. Do tega leta ni bila mestna občina udeležena pri tem podjetju; tega leta pa je odkupila dve tretjini delnic eno tretjino pa Siemens Schuckert Werke Wien.

Sedanji iniciativni občinski svet, zlasti pa župan dr. Dinko Puc, se je lotil misli razširjenja električne cestne železnice proti Viču in št. Vidu. Treba je bilo mnogo prošelj, peticij in intervencij, predno je bil dosežen ta cilj. Pa ne samo v prometnem oziru, marveč tudi v socialnem pogledu je nova proga važnega pomena. Saj je z njeno otvoritvijo dobilo nekaj brezposelnih svoj kruh in eksistenco.

Zato naj na dan otvoritve nove proge mestnega tramvajskega omrežja zaigra v naših srcih veselo razpoloženje, združeno s hvaležnostjo vsem, ki so po svojih močeh pripomogli do ureditvenja tega projekta. Spodobi se, da stanovalci naše hele Ljubljane, posebno pa oni, ki stanujejo ob progi nove tramvajске linije, razobesijo zastave ter okrase okna in s tem pokažejo ob Vidovnem dnevu, da veljajo besede našega goriskega slavka tudi »aš bell Ljubljani«.

»Pepelni dan ni dan več tvoje, tvoje je - vstajenja dan«.

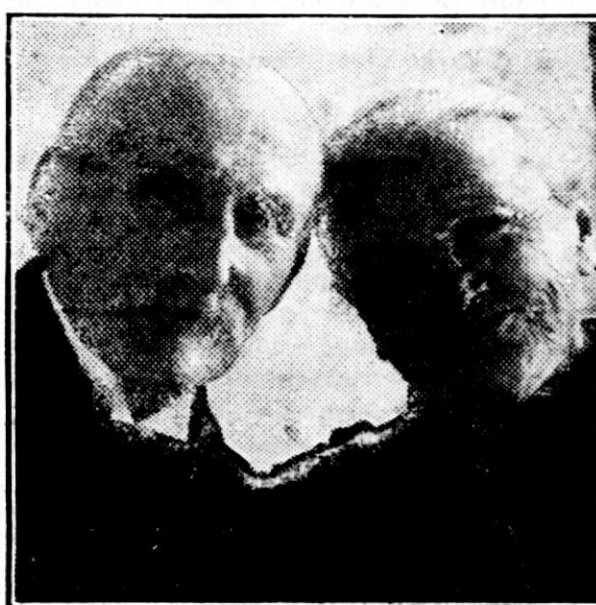

Okusna in zdrava je Kolinska kava!

Z Ljubljanskega grada

Biserne poroka sodnega oficijala v p. Antona Perjatelja in njegove žene Ane.

G. Perjatelj Anton je že v 91. letu in njegova žena v 84. Letos obhajata že drugi jubilej. V maju sta praznovala 90letnico rojstva, sedaj pa praznujeta spomin, ko sta se pred 60 leti na Veseli gori v Sentruperski fari zavezala pred oltarjem, da bosta vzajemno prenašala križe in težave tega življenja. S čudovito potrpežljivostjo in dobro voljo sta se oba prerila v tako visoko starost. »Zeničca, ta je moj angel varuh; kje bi že bil, če bi je ne imel«, pravi Anton Perjatelj, drobna njegova žena Ana se pa smešlja in ne pozna nervoznosti. Vdano in s smehom gre vsak dan na trg in težko obložena v hrib, pa je ne zmuči. Vsaj tako sama trdi. Odkar ji je mož skoraj privezan na posteljo (pred 6 leti je bil operiran na mehurju), skrbi za njo tudi za vrt, najdražje, kar imata sedaj

na gradu. Krompir sadi, trto obrezuje, sate neguje in se boji za češnje, ker se radi vtihotaplajo razni tudi kščeni vrabci.

Perjatelj Anton je kot sodni uslužbenec preromal vso Slovenijo, pošiljali so ga pa tudi v kraje izven Slovenije. Celov Slavonijo je moral preganjati in loviti razbojnike, pa to je bilo že davno l. 1867. Kjer pa je hodil, se je odlikoval v službi po svoji vestnosti in marljivosti. Delež je bil odlikovanj in pohval in rad pripoveduje svoje dogodke, ki so navezani na ta odlikovanja in pohvale.

V pokoj je stopil l. 1906. Prav s svojo marljivostjo si je pridobil naslov sodnega oficijala. Kot vpokojenec so mu izročili varstvo nezakonitih otrok. Pravi, da je bil varuh 50 otrokom.

Na Gradu stanuje že 31 let. Izmed sedmero otrok mu žive še tri hčere, dve sate poročeni, ena pa je ostala pri starših.

Perjatelj Anton, doma so mu rekli Basištev Tonček, je izredno živahen starček. Čudovit ima še spomin. Z lahkoto naštevata letnice in imena svojih predstojnikov, kaznjencev, tovaršev iz uradov, natančno zna opisovati zapovrstnost dogodkov in ne pride v zadrego, kadar je potreben k dogodku tudi pristen dolenjski dovtip.

Naj bi oba zakonca ukačala še dokaj let v zdravju in slogi: »Z ženičco se pa nikoli nisva sprla«, so Perjateljeve besede in je zato verjetno, da se tudi »na stara leta« ne bosta kregala.

Slovesno praznovanje biserne poroke bo jutri, v nedeljo v grajski kapeli ob 10. dopoldne.

Vozni red cestne železnice

Zjutraj prvi voz: iz šiške proti mestu 5.56, z Viča proti mestu 6.21, z Zaloške ceste 6.04, z Dolenjske ceste 6.25.

Večer zadnji redni voz: iz šiške 21.44, z Viča 21.45, z Zaloške ceste 21.42, z Dolenjske ceste 21.42.

Nočne vožnje: iz šiške proti mestu: 21.50, 22.22, 22.52, 23.22; z Viča proti mestu: 21.51, 22.23, 22.53, 23.23, 23.53; z Dolenjske ceste proti mestu: 22.25, 22.55, 23.25, 23.55, 24.15; z Zaloške ceste proti mestu: 21.55, 22.25, 22.55, 23.25 (23.55 samo do Mestnega trga); od glavne pošte proti šiški in Viču: 22.10, 22.40, 23.10, 23.40; od glavne pošte proti Dolenjski in Zaloški cesti: 22.05, 22.35, 23.05, 23.35, 24.05.

Avtobus Ljubljana-Jezica-Črnuče: od 28. t. m. dalje vozi avtobus na progi Ljubljana-Jezica-Črnuče od kavarne Evropa, odhod vsake pol ure in sicer: od kavarne Evropa ob četrt in tričetrt, z Črnuče oz. Jezic ob pol in ob uri.

Spominjajte se slepih!

Dnevne vesti

Nj. Vel. kralj Aleksander I. bo po posebnem odločenju generala Popovića zastopnik pri svetovanju odkritju spominke na Davorinu Jenku v nedeljo, dne 28. junija ob pol 3. popoldne v Cerkljah pri Kranju. Zastopnik poljskega kralja, minister vojske in mornarice in g. minister prosvete, banko upravo dravske banovine bo zastopal pomočnik dr. Pirkmajer, knezoškofo-ljubljanskega kanonik dr. Kimovec, dravsko divizijsko komando polkovnik Novakovec, mestnega župana obč. svetnik Likozar, posestni oddelek banke uprave banski solski nadzornik Andrej Rape. Poleg omenjenih gospode bodo zastopala vsa važnejša društva po svojih voditeljih. Spominke pooblašča Glasbena Matica ljubljanska, odnosi njen odsek za postavitev Jenkovega spomenika. Pri svetovanju odkritju bo poljski zbor Glasbene Maticе ljubljanske. Zbor se odpelje iz Ljubljane točno ob pol 12. uri, sicer pa je najboljša zveza v Cerkljah ob triletni na 1. popoldne z Žukovimi avtobusi izpred kavarne Evrope.

Iz državnega sveta. Državni svet je sklenil med drugim na svojih splošnih sejah tole: Čas, ki ga je prebil kdo kot gojenec kake kadetske, vojaške ali pomorske akademije v Avstro-Ogrski, se ne more računati v čas aktivne državne službe po čl. 300 zakona o ustroju vojske in mornarice. — Duhovnikom, ki prestopijo v državno službo, se prizna stopnja in skupina po splošnih predpisih zakona o uradniški civilnega reda iz leta 1923 kakor drugim osebam, ki prvič stopijo v državno službo.

Važno za vse pridelovalce krme in žita. Vojno ministristvo je razglasilo, da se bo takoj po končani košnji in žetvi začela po vseh garnizijah komisijska dobava krme (sena, ovasa, ječmena in slame) direktno od pridelovalcev. Kmetijski posestniki se zato v lastnem interesu opozarjajo na to ugodno prilžnost za prodajo kmetijskih proizvodov, pri kateri so izključeni razni posredovalci.

Diplomiral je včeraj na subotiški pravni fakulteti naš rojak g. Vladimir Bajuk, uradnik kolodvorske pošte v Subotici.

Umrl je 25. t. m. in je bil danes pokopan g. Frane Hriber, sodnik in bodoči lastnik tiskarne Jos. Pavličiča v Kočevju. Bil je duša nemškega športnega društva in telovadbe. N. v. m. p.

Učiteljice — Dvajsetletnice! Dvajset let je minilo, odkar smo se razkropile na vse strani. Ali ne bi kazalo, da bi se sešle in si prijateljsko stisnile roke? — Predlagam sestanek za soboto, dne 4. julija ob 5. popoldne v hotelu »Bellevue«. Poročene, pripeljte s seboj tudi svojo družino — svojo dečo, da bo družba bolj pestra. Enako vam tudi druge tovarišice, maturantkinje iz leta 1911. in tovarišice. Veselilo nas bi tudi, če bi nas naši gospodje profesorji počastili s svojo prisotnostjo. Vsi prisotni vabljeni na veselo svidenje! — Anka Celnar, učiteljica v Zalogu pri Ljubljani.

Zanimiva gasilska vaja v Mostah. V nedeljo 28. junija ob 3. popoldne bo v Mostah prva največja vaja ljubljanske gasilske kupe, kakršne do danes še ni imela nobena župa. Vaja, ki bo pod poveljstvom župnega načelnika g. Zupana bo velikega pomena in bo sodelovalo dvajset gasilskih društev s 15 motornimi brigadami in 5 ročnimi. Bo to naskočna vaja za vse Moste.

Sestre. Preteklo nedeljo smo imeli tako slavnost. Blagoslovljen je bil Gasilski dom, ki smo si ga zgradili. — Lep napredek se obeta naši občini tudi s tem, da dobimo v doglednem času moderno, praktično in zdravo električno razsvetljavo. Po nekaterih hišah so že napeljavne žice in montirane svetilke, ki nam bodo zagorele, kakor hitro dobimo zvezs s črnuškim transformatorjem. — Letina je dobra. Spravili smo obilo lepega sena pod streho, polje kaže lepo in sadja bo več ko lani. Koliko lepih črešenj iz Čestnjice in Zagradišča se pripelje na ljubljanski trg! Nekateri posestniki dobijo zanje lepe tisočake. — Vodovoda pa, žal, še nimamo. Lahko bi si najpeljali vodo od Podmolnika ali Sadinje vasi. Upamo, da se to tudi zgodi. In daj se uvrstimo ponosno med napredne slovenske občine.

Odpravljanje inozemskih telegramov preko radiotelegrafske postaje v Zagrebu. Radiotelegrafska postaja v Zagrebu je prirejena za nepretrgano službo z Berlinom in ji je odslej tudi mogoče, odpravljati večje število brzojav kakor doslej. Zato so vsi telegrami, ki se glasio za Nemčijo in ostale dežele severno in zapadno od nje (razen Francoske), in ki sta jih Ljubljana 1 in Maribor 1 dosihmal odpravljala preko Avstrije, odpravljajo sedaj v Zagreb, ki jih nato brezlično odpravi v Berlin. Ker dobi naša država s tem neposrednim prometom poleg redne pristojbine tudi še polovico avstrijskega tranzita, je v državnem interesu, da se vsi telegrami za omenjene države odpravljajo preko Zagreba. Zato odreja ministristvo, da morajo vsi telegrafi take telegrame odpravljati v Zagreb po najkrajšem potu in gledati na to, da se bo zadrževanje po brzotrajnih uradih kar najbolj skratilo.

Slovensko lovsko društvo v Ljubljani se je odločilo za izdajanje »LOVSKE KNJIZNICE«. Izšel je I. zvezek z vsebino: »Predpisi o lovu in ribolovu v dravski banovini, kjer so navedeni vsi zakoni, uredb, pravilniki in okrožnice, tičeše se lova in ribarstva. Knjižica daje vsakomur točen pregled, kateri predpisi so trenutno v celoti, ali le še deloma v veljavi v posameznih krajih dravske banovine. Dobi se v knjigarnah za ceno Din 15.— S. L. D.

V Tiskovni zadrugi se dobila knjiga dr. Dragaša: »Pomoč novorojenčku in dojenčku« ter »Pravila za kopanje, solnčenje in zračenje, ki ju toplo priporočamo«.

Dobave. Strojni oddelek direktije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. julija t. l. ponudbe o dobavi materiala za vijačne spenjače. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 20. junija t. l. ponudbe o dobavi težnjice in uteži; do 6. junija t. l. pa o dobavi 100 m² lesa. — Dne

9. junija t. l. bo pri upravi smodnišnice v Kamniku licitacija o dobavi 40.000 kg preje od jute, 30.000 kg žvepla, 30.000 kg parafina in 600.000 kg amonijskega solitra. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantom na vpogled).

Kemična sredstva, ki so potrebna za zatiranje škodljivcev v sadjarstvu, ima v zalogi »CHEMOTECNA«, Ljubljana, Mestn. trg 10 (na dvorišču veletrgovine A. & E. Skaberne).

Dvojne ali nič, pravijo lovci o sreči. V resnem življenju nam je pa treba resnejšega gesla. Nikoli se ne moremo zaneesti na slepo srečo, a zlasti premišljeno moramo danes postopati. Mnoge zavede reklama: splošno nizka cena. Ne mislijo nato, da »pocenik« more biti tudi slabše in da se ne more meriti z boljšo kakovostjo nekoliko višje cene. Pri negovanju našega telesa — zlasti pri izbiri — toaletnega mila — moramo vedno paziti na finost in dobro kakovost. Milo Palmira proži najbolje. Kdor ga uporablja, se more šteti srečnega, ker to milo ni samo neškodljivo, nego spriči svojih osebežujočih lastnosti tudi podlaga zdravlja.

Preko hribov in dolin, gre sloves „Jajnin“

— Bluze v krásni izbiri in solidni ceni Šterk nasl. KARNIČNIK, Stari trg št. 18.

— Obledelce obleke barva v različnih barvah in pšisira tovarna JOS. REICH.

Pri železnih težkočah, zgagi, zmanjšanjem občutka za tek, zapeki, pritisku na jetra, tesnobi, tresenju udov, zaspanosti, povzroči kozarec »FRANZ JOSEFOVE« grenčice takojšnje poživljanje zastale prebave Zdravniška sporočila iz tropskih dežel slave »FRANZ JOSEFOVE« grenčico kot važen pripomoček proti grizli, kakor tudi železnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico.

Iz Ljubljane

— Requiem za žrtvami vojne. Ker je letos Vidovdan, ki je praznik v spomin boriteljem za vero in domovino in v spomin žrtvam svetovne vojne, padel na nedeljo in se ne sme requiem peti po katoliških cerkvah ob nedeljah, se je danes vršila žalna maša z requiemom po katoliških cerkvah. V stolnici je bil ob 10. popoldne slovesni requiem, ki ga je opravil stolni prošt Ignac Nadrah ob asistenci številne duhovščine. Requiemu so prisostvovali zastopniki civilnih in vojaških oblasti, tako ban gr. Marušič s podbanom dr. Otmarjem Pirkmajerjem, komandant mesta general Popović, župan dr. Dinko Puc s podžupanom dr. Evgenom Jarcom in občinski svetovalec, kakor tudi predstojniki vseh uradov in zastopniki raznih korporacij.

— Jubilejna razstava Tehniške srednje šole bo odprta samo še jutri v nedeljo od 9.—12. in od 15.—18. Nihče naj ne zamudi te izredne prilike ogledati si strokovnih in prostorskih risb in raznih izdelkov enajstere strokovnih šol. Vstopnine ni.

— Diplomiral je v petek, dne 26. t. m. za strojnega inženjerja na tehniški fakulteti zagrebške univerze g. Viktor Černe iz Ljubljane. Imenovan je prvi Slovenec, ki je končal svoje študije na omenjenem oddelku. Čestitamo!

— Omladinski klub »Južnoslovenska Iskra« Ljubljana ima svoj članski sestanek na predvečer Vidovega dne, drevi ob 20. v svojih društvenih prostorih, hotel Tivoli. II. nadst. Vabljeni vsi prijatelji našega novega pokreta!

— Odbor akademskega podpornega fonda v Ljubljani je zopet razposlal slovenski javnosti večje število prošnji za denarne podpore v prid fonda, katerega namen je deliti podpore najrevnejšim akademikom ter jim lajšati bedo pri študiju. Zato prosi odbor APF še enkrat vse one, ki so prejeli prošnje, naj jih ne zavrnejo. Vsem darovalcem pa iskrena hvala! — Odbor.

— Početniška kolonija mestne občine v Kraljevi. Mestni mladinski urad sporoča: V nakaznicah, izdanih onim otrokom, ki so bili sprejeti v kolonijo k morju, je določen dan odhoda za 2. julij. Odhod te kolonije se zaradi tehničnih ovir odloži na 6. julija. Vse ostalo (ura zbiranja in odhoda) ostane v veljavi.

— Društvo sodnikov kraljevine Jugoslavije, sekcija Ljubljana, ima svoj redni letni občni zbor v ponedeljek, dne 29. junija 1931 ob 11. v prostorih okrožnega sodišča v Mariboru.

— Za olepšavo oken ima podružnica vrtnarskega in sadjarskega društva še več novih zabojčkov, dolgih po en meter, ki jih odda po 12 dinarjev članom in nečlanom. Ker je še čas nasaditi jih s cvetlicami, naj se ljubitelji zglase na Vrtači št. 17, kjer jih dobe.

— Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj vabi prebivalce tega okraja, da se danes v čim večjem številu udeležijo pozdrava ob priliki otvoritve tramvaja na Borštnikovem trgu.

— Pri tromešterju postavljajo te dni za opaž desnega mostu podporno ogrodje, leseno konstrukcijo, ki spominja nekoliko na predalčne konstrukcije. Ogrodje je na sredi najvišje ter tvori precej zaokrožen lok. Ogrodje bodo prekrili s plohi. Pod franciškanskim mostom betonirajo tudi zbiralni kanal ter ojačujejo temelje starega mostu.

— Renoveriranje fasad. Čas in vreme sta sedaj kakor nalašč za čunanja stavbna dela, zlasti za renoveriranje fasad, zato dobivajo hiše v mestu na vseh koncih in krajih čista in nova lica. — Na Poljanskem nasipu so obnovili nedavno zunanost velike stare cukrarne, v kateri je sedaj Kunčeva tovarna pletenin. Cukrarna sestoji iz dveh poslopj iz tri in petnadstropnega, ter je ena največjih starejših ljubljanskih zgradb. Te dni renoverirajo dvoriščno pročelje. — Na Poljanski cesti obnovljajo pročelje Dolinarjeve hiše, na vogalu Vošnjakove ulice in

Gospodarske ceste gostilno pri »Novem Svetu« in na vogalu Aleksandrove ceste in Beethovne ulice dvonadstropno hišo. V mestu je še na raznih krajih več manjših obnov in adaptacij.

— Drevi ob 20. v dvorani Delavske zbornice III. delavski prosvetni večer z bogatim programom, ki smo ga že včeraj objavili. Vstop prost.

— Ob priliki otvoritve tramajske proge na Vič pokusite prvotni štajerski risling z vinskega vrta Jeruzalem po Din 16, cvček iz Gadove peči po Din 14. Toči gostilna V. Jeločnik, Rožna dolina.

— Ildične kopališče ob Sori v Retečah, ki ga oskrbuje g. Jurče Gosar, bo v nedeljo in praznik nudilo obiskovalcem najboljše razvedrilo in okrepčilo. Za spremembo bodo tokrat pekli prešička.

Oblečemo Vas
elegantno od nog do glave
za mal denar
zelo ugodno. — Tudi na obroke!
A. PRESKER
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

—lj Jugoslavija—Rumunija. Na meddržavno nogometno tekmo v Zagreb in nazaj moderni avtobus. Ker je še nekaj prostih sedelcev, sprejema prijave do 6. zvečer prodajalna Radio-Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5.

—lj Ples v hotelu Tivoli danes in jutri v nedeljo Jazz-kapela.

—lj Najmodnejše higijensko mesnico in trgovino z delicatami je odprl v Oražnovem domu v Wolfovi ulici domači monter Ivan Javornik, ki ga pozna vsa Ljubljana in okolica po izvrstnih mesnih izdelkih lastne tovarne, ki je opremljena tudi z najmodnejšo hladilnico.

—lj Restavracija »Savski Tivoli« čez žrnuški most na levo ima vsako nedeljo sveže ribe. Cene zmerno. Se priporoča Fanči Kustovar.

—lj Kdor hoče zabave in razvedrila, naj poseti žegnanjsko veselico, ki jo priredi v nedeljo, dne 28. t. m. ob 16. popoldne pevsko društvo »Krkovo-Trnovac« v gostilni Kolezija poleg Hribarjevega gaja.

—lj Na lepem zračnem gostilniškem vrtnu pri »Tiku« na gričku, predvaja jutri v nedeljo radio-Ljubljana poizkusno reproducirano glasbo, za ponedeljek pa vabimo na šentpetersko žegnanje farane in druge meštane.

Pozor! Čitajte!

Danes ob 4., ½8. in ¼10.,
jutri ob 3., 5., 7. in 9. uri

BOMBE SMEHA IN ZABAVE!

NEŽNI SORODNIKI

Zvočna šaloigra, v glavni vlogi:

Charlotte Ander, Felix Bressart, Camila v. Hol lay, Adele Sandrock, Ralph A. Roberts in drugi.

SALVE SMEHA!

Elitni kino Matica

Telefon 2124. Telefon 2124.

Iz Celja

—c Dežurno lekarniško službo v Celju ima od danes do včeraj petka 3. julija lekarna »Pri Mariji« pomagaj na Glavnem trgu.

—c Dve manjši tatvine ob Savinji. Iz kopalne ute na desnem bregu Savinje je neznan tat odnesel prof. Čestniku kopalne hlače, na prodn na nasprotnem bregu pa so izginili nekemu kopalcu 4 mehki ovrtniki.

—c Mestni kino v Celju, ki je bil zaradi poletnega časa skoro 14 dni zaprt, bo danes, jutri in v ponedeljek predvajal krásni zvočni film »Pesmi je konec« z Williamom Forstom in Liano Haidovo v glavnih vlogah. Predstave: danes ob pol 21., jutri in v ponedeljek ob pol 17., pol 19. in 21.

—c Celjsko učiteljsko društvo bo imelo izredni občni zbor 29. t. m. ob pol 9. v mestni narodni šoli v Celju. Na dnevnem redu je izprememba društvenih pravil in skladu s smislu predpisov zakona o uradništvu.

—c Celjskemu prebivalstvu! V dne 28. in 29. t. m. se bodo vršile v Celju predredne vitoške organizacije SKJ, združene z župnim zletom. Na Vidov dan bo ob pol 11. na Glaziji pravoslavni in katoliški

obred za padle junake. Dne 29. t. m. ob 11. popoldne bo skozi mesto prirejena svečana povorka, ob pol 15. pa javna telovadba na Glaziji. Mestna občina bo prihod številnih odličnih zunanjih gostov počastila z okrasitvijo svojih poslopj z državnimi zastavami in vabi vse hišne posestnike v mestu, da razobesijo na svojih domovih omenjenega dne državne zastave.

— Promet mestnega avtobusnega podjetja. V Logarsko dolino (do Tillerjeve kočje oziroma do Plesnikovega hotela) bo čez poletje vozil avtobus ob nedeljah in praznikih tudi jutraj z odhodom ob pol 5. izpred celjskega kolodvora in z odhodom iz Logarske doline ob pol 21. S to vožnjo se bo pričelo na Vidov dan, zaključilo pa se bo s 15. septembrom. Pri prvi vožnji se bodo že izdajale za vso prago tour-retour karte po 110 Din in z veljavnostjo za isti dan. Došedanja vsakodnevna popoldanska vožnja v isto smer ostane neizpremenjena. Celjski dijaki imajo s šolsko izkaznico ali sličnim potrdilom o obiskovanju šole v tem letu do preklica pravico do polovične voznine na vseh mestnih avtobusih. Na progi Celje-Rogaska Slatina bodo vpeljane tour-retour karte po 45 Din in z veljavnostjo istega dne.

Obsodba vlomilske družbe

Kako je vlomilec Pavlič potegnil policaja — Obsojenci v splošnem zadovoljni z obsodbo

Ljubljana, 27. junija. Snoči ob 21. je bila končana razprava proti Ivanu Pavliču in tovarišim. Pavlič in trije sobotenci so v bistvu priznali svoje zločine, le obtoženi Ivan Skapin je trdovratno zanihal, da bi bil udeležen pri vakuem vlamu v Novem mestu, ter je v prav obsežno zasnožanem govoru navajal za svoj alibi priče, ki naj bi potrdile, da je bil kritično noč 1. februarja letos ves čas v Ljubljani in da se je še hotel udeležiti neke predpustne veselice. Stari vlomilec Ivan Pavlič je še ohranil nekaj svojega humorja in je zabaval množeviti avditor: s par ocvirkii. Pravil je o prvem vlamu v Ljubljani: »Sel sem perke sodnji. Vide sem policaja, pa sem skočil v neko vežo, od tam v klet, kjer sem pobral razne stvari. O ročnem vozičku, ki je bil v dvorani, je dejal:

Voziček je bil moje rajne matere. Lahko ga jesen: zarubijo in prodajo. — »Ukradli ste gramofon!« je pripomnil predsednik... »Sem mislil, da je samo lepa škatla. Ker mimo sem šel, pa sem sunil.« V Novem mestu, ko smo šli mimo pokopališča, smo srečali policaja in sem ga pozdravil: Dober večer! Policaj me je nekaj časa gledal.

Ivan Pavlič, sin nezakonske matere, ki pa ga je zelo ljubila, je bil izučen krojač, a tega poklica ni nikdar izvrševal. Ze zgodaj je pričel svojo zločinsko kariero. Njegov kazenski register beleži nešteto malih kazni, pa tudi mnogo velikih. Kariero je pričel l. 1890. Vrstile so se nato težke kazni. Bil je med drugim obsodjen na 3 leta teške ječe, 4 leta in 4 mesece, 3 mesece, 6 mesecev, 10 mesecev, 8 let in po voljni pred ljubljansko poroto na 10 let teške ječe, ki jo je prestal lani ob koncu septembra. V kaznilnici je bil izredno marljiv in pobožen. Vsega skupaj je Pavlič po ječah predsedel nad polovico svojega življenja, namreč 26 let in 6 mesecev. Tudi ostali štirje obtoženci imajo prav pisano preteklost. Ivan Kosirnik 3 leta in 5 mesecev, Ivan Meserko 6 let in 8 mesecev, Ivan Skapin 1 let in 8 mesecev, 4 leta 9 mesecev. Skupaj so vsi obtoženci s Pavličem predsedeli po ječah 52 let 8 mesecev.

Ob 21. je bila razglašena obsodba: Ivan Pavlič na 10 let ječe, Ivan Meserko na 2 leti in na nadaljni 2 leti prisilne delavnice oziroma pridržanja v očišvalnem zavodu, Ivan Skapin na 2 leti in 6 mese-

cev ter na izgon iz države, ker je — čeprav rojen v Ljubljani — italijanski državljan, Ivan Kosirnik in Stanko Jereb pa na 2 leti ječe. Vsem obtožencem se vsteje v kazen preiskovalni zapor.

V razlogih je navajal predsednik, da je znašala za Pavliča skupna matematično izračunana kazen za posamezne delikte 11 let 7 mesecev. Sodišče je upoštevalo olajševalne okolnosti in mu pridelilo kazen 10 let. Po končani sodbi je vprašal predsednik:

— Kaj pravite, Pavlič? Ali ste zadovoljni?

Pavlič je stopil naprej in z milim glasom začel:

— Gospod predsednik Dovolite mi, da smem seboj vzeti sliko moje matere, eno vazo in košaro št. 1. V vazi imam shranje no prst z groba moje matere... Ali se boste pritožili?... »Nimam govoda se pritožiti.« Pavlič bo sliko in vazo vzel seboj v kaznilnico, Obsojenec Ivan Meserko: »Se ne čutim krivega. Prijavljam revizijo.« — Ivan Skapin si je pridržal pravico izjave, a zadnja dva sta bila s sodbo zadovoljna.

Iz Pavličevih mladostnih let. Starejši Ljubljanci se dobro spominjajo šaljivca — Jančeta, ki je še v onih idličnih časih, ko je vodil mestno policijo komisar Podgoršek, nastopal po ljubljanih skih gostilnah kot komedijant. Požiral je ogenj, grizel steklo, hrustal hrošče in pil petrolei ki ga je potem v ustih zažgal. Ko se je prodrciral po gostilnah, je iskal priliko, da je kaj izmaknil.

Nekoč je izvršil večji vlam. Mestna policija ga je iskala, pa ga nikjer niso mogli iztakniti. Pozno ponoči je Pavlič v drevo-red čital časopis pri plinski svetilki. Mimo je prišel stražnik, ki še ni poznal Pavliča. Ko se je stražnik približal marljivemu nočnemu čitatelju, ga je ta uljudno pozdravil: »Dobro večer, gospod stražnik. Ali je kaj novega?« »Nič posebnega! Tega prokletega Pavliča iščem. Rad bi ga dobil v pest.« »Ah, gospod stražnik. Takoj ga lahko dobite, samo meni plačajte za eno košarico in firkec cvčka.« Stražnik je bil vesel in odmrtil sta v neko gostilno. Ko se je Pavlič okrepčal, se je dvignil in resno pripomnil: »No sedaj, gospod stražnik, pa me peljite v arest. Jaz sem tisti Janče Pavlič.«

Stražnik je sprva debelo gledal, toda izvrši je svojo dolžnost.

zapestnica; očala s črnim roženim okvirjem, okovana s slatno; zlata ovratna verižica z slatim obeskom in v sredi vdolanin briljantom in napisom Julij 12. 4. 1921; srebrna zapestna ženska ura z verižico; zlata ovratna verižica z napisom »Anica 2. 2. 1931; potni list, izdan od policije Breslau, dne 21. 4. 1928 št. 2746, veljaven do 20. 3. 1931; zastavljalni listek od zastavljene kovinske ure in zlato verižice, izdan od zastavljavnice mestnega načelstva pod št. 4666 z dne 3. 4. 1931; delavska knjiga mestne občine ljubljanske na ime Stante Matilda; pes volčje pasme na ime Bojko; moški ponošeni suknjič svetlosive barve; zelen pleten jopič; zlata ovratna verižica z medaljončkom; briljant; srebrna ženska ura z verižico z napisom »Sreca; moška nikelnasta ura z double verižico.

Radiorogram

Nedelja, 28. junija.

9: Ing. Jože Černe: O poljedelstvu; 9:30: Prenos cerkvene glasbe iz franciškanske cerkve; 10: Versko predavanje: P. dr. R. Tominec; 10:20: Jože Premrov: Razširjenje oblasti oglejskih patriarhov po slovenski zemlji; 11: Samospevi gđ. Dragice Sok; 11:30: Plošče; 11:45: Dnevne vesti; 12: Čas; 12:20: Prenos iz Cerklj pri Kranju ob priliki odkritja spominke plošče Davorinu Jenku; 17: »Igra o Avgustinu«, igrajo člani akademске zveze; 20: Samospevi g. Jožeta Gostiča, solista ljubljanske opere; 20:45: Prenos z Bleda; 22: Čas, dnevne vesti; 22:15: Salonski kvintet; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 29. junija.

9:30: Ing. Jože Černe: O poljedelstvu; 10: Cerkvni zbor meščanske in osnovne šole iz št. Vida nad Ljubljano pod vodstvom uč. Maksa Jovana. Dvo- in enoglasen otroški zbor s spremljavo; 11: Salonski kvintet; 12: Čas, dnevne vesti, plošče; 13:30: Jože Premrov: Oglejski patriarhi, prvi cerkveni gospodje na slovenski zemlji in mejni grofje Kranjske, Istre in Furlanije; 16: Harmonika solo, g. Kokalj; 16:30: Madriška opereta v dveh dejanjih »Gozdna kraljica«, izvajajo učenci in učenke iz Trbiča; 20: Salonski kvintet; 21: Prenos z Bleda; 22: Češka glasba na ploščah; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Torek, 30. junija.

12:15: Plošče; 12:45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 18: Jože Premrov: Propadanje in združitev svetne oblasti oglejskih patriarhov; 18:30: Salonski kvintet; 19:30: Dr. Reya: Klima in človek; 20: Dr. Campa: Časnik in časnkarstvo; 20:30: Prenos iz Zagreba; 22:30: Čas, dnevne vesti napoved programa za naslednji dan.

12:15: Plošče; 12:45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 18: Jože Premrov: Propadanje in združitev svetne oblasti oglejskih patriarhov; 18:30: Salonski kvintet; 19:30: Dr. Reya: Klima in človek; 20: Dr. Campa: Časnik in časnkarstvo; 20:30: Prenos iz Zagreba; 22:30: Čas, dnevne vesti napoved programa za naslednji dan.

12:15: Plošče; 12:45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 18: Jože Premrov: Propadanje in združitev svetne oblasti oglejskih patriarhov; 18:30: Salonski kvintet; 19:30: Dr. Reya: Klima in človek; 20: Dr. Campa: Časnik in časnkarstvo; 20:30: Prenos iz Zagreba; 22:30: Čas, dnevne vesti napoved programa za naslednji dan.

12:15: Plošče; 12:45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 18: Jože Premrov: Propadanje in združitev svetne oblasti oglejskih patriarhov; 18:30: Salonski kvintet; 19:30: Dr. Reya: Klima in človek; 20: Dr. Campa: Časnik in časnkarstvo; 20:30: Prenos iz Zagreba; 22:30: Čas, dnevne vesti napoved programa za naslednji dan.

12:15: Plošče; 12:45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 18: Jože Premrov: Propadanje in združitev svetne oblasti oglejskih patriarhov; 18:30: Salonski kvintet; 19:30: Dr. Reya: Klima in človek; 20: Dr. Campa: Časnik in časnkarstvo; 20:30: Prenos iz Zagreba; 22:30: Čas, dnevne vesti napoved programa za naslednji dan.

12:15: Plošče; 12:45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 18: Jože Premrov: Propadanje in združitev svetne oblasti oglejskih patriarhov; 18:30: Salonski kvintet; 19:30: Dr. Reya: Klima in človek; 20: Dr. Campa: Časnik in časnkarstvo; 20:30: Prenos iz Zagreba; 22:30: Čas, dnevne vesti napoved programa za naslednji dan.

Pod Krimom

Lepote in dobrote izanskega sveta

Če pride tujec v Ljubljano, gotovo izve tudi za divji narod, ki mu pravijo Izanci. Več Ljubljančanov o Izanski povedati ne ve, ker je ta neznana dežela daleč tam onstran Barja in je pod Krimom dve uri hoda od tja. Samo to vemo, da so Izanci hudi ljudje, ki so napadli 1. 1848 Ljubljano, in še sedaj kažemo na Grudnem nabrežju vrata hišice nekdanjega mitničarja, vsa razsekana od puntarskih izanskih sekir. Tudi to smo brali, da je bil Ig glavno mesto starih mostičarjev, ki so gradili svoje hiše na kole v jezero, nato so se pa najbrž preselili v Benetke, nam pa pustili same črepinje, ki jih imamo shranjene v muzeju. Tudi Rimljani so bili tam in nekateri naši zgodovinarji so celo prestavili celo Emona tja, kjer je sedaj Studenec ali Ig. Res je, da je višnjegorski purgar zadnjič, ko smo se peljali skozi Studenec, mislili, da je prišel v Ljubljano, tako je ta vas dolga in prostrana. Ima namreč 150 hišnih števil. Torej mnogo več kakor n. pr. ponosni mesti Višnja gora ali Radovljica in sploh je sramota, da se Izanci še niso proglasili za mesto. Mnoga manjša pa tudi ni Iška vas, kjer je konec avtobusne vožnje in morate zopet nazaj, če se vam ne da hoditi peš. Do Iške vasi stane avtobus od delavniških 11 Din, od nedeljav pa 1 dinar več, ker je večja gneča in bolj prijetno za zaljubljen pare, ki se vozijo bivačir v Iški Vintgar. Tudi mi smo se namenili v paradiz pod Krimom in ustavili smo se v Iški vasi pred veliko, še ne ometano hišo pri Pristavcu. Tudi avtobusi so taki kakor fjakarski in mesarski konji, da ostanejo pred vsako gostilno. Ali to že ni več gostilna, temveč pravi hotel, kakršnih še nimajo niti vsa naša mesta po Gorenjskem, v tem srečnem središču našega, tujskega prometa. Tako so torej posekali Izanci, ki jih ima vsa dežela za zabite barbare, n. pr. tudi starodavno škofjo Loko, ki se baha s svojo tiščeno kulturo. Tujski prometaarji pojdite v šolo na Izansko!

Ne opisujem rad gostiln, pri tej pa moram napraviti izjemo, ker mali hotel zasluži, da ga omenimo, saj je nam šele z njim odprti Iški Vintgar. Zanimiv je za hotelček tudi zato, ker ga ni postavil morda kak mestni kapitalist ali švicarski hotelir, temveč je spoznala vabljivost Iškega Vintgarja preprosta mlada domačinka. Drobčkana in majčkana je kakor tičica in veselo gleda tudi kakor taščica, a ta drobna ženica je podjetna kakor največji možakar. Prav za prav iz nič si je napravila na Izanskem tri trgovine, se omožila in postavila hotel. Stori la je torej več kakor bogato fundirane hranilnice naših mest, ki hočejo od tujcev obogatiti, spraviti jih pa ne morejo nikamor. Gotovo bo imela srečo, saj je okolica prekrasna in, kar se tiče tujcev in letoviščarskega laka, še popolnoma deviška in nepokvarjena. Kdor si želi popraviti živce in ogniti se letoviščarskemu hrupu, naj gre pod Krim. Mladina sicer v Iškem Vintgarju tabori pod šotori, mi si pa že rajši izberemo lepo sobico pri Pristavcu, saj ima v I. nadstropju pripravljenih šest prav čednih in lepo opremljenih sob.

Ker smo prej dali pošto, so nas že čakale ogromne sklade pravih pristnih izanskih azdovih žganjcev. Tresli so se kakor žolica. Tudi imenitna obara je bila sraven in dr. Lučkar je menil, da je obara še boljše malo okisana, pa je naročil dva litra cvička, da smo je pošvrknili. Potem smo pa šli — počasi seveda zaradi žganjcev in obare — s harmonikami obiskat g. Bara, ki ima kolosalno vilo tam ob vzhodu v tesni Iškega Vintgarja. Gospa mama so pravkar luščili grah za meneštron s širokimi rezanci, ker je krepka hrana tu ob bistri vodi in ostrem zraku tudi potrebna. Prijeti sem se moral za mizo, da nisem padel v velikansko skledo. Radi bi bili ostali, pa že je pridrela drhal črnih Indijancev v elegantnih pižamah, da nisi ločil, kaj je možko in kaj žensko. Samo na prvi pogled, kakopak, drugače smo pa sodili, da so skakajoče pižame z lonci rdečih jagod ženskega spola. Tu smo opravili tudi mašo, ki jo ima g. Bar napeljavano kar po radiju. Kaj hočemo, nedelja je bila in še sv. Alojzij, patron nedolžnosti.

Pot po Iškem Vintgarju je ves čas zlozna, samo sem in tja je treba lezti čez skale, in Otona, ki je nabolj korajžen pri mizi, smo komaj spravili čez nje. V Grabljicah od globokem smaragdnom tolmunu smo se ustavili, a le dva sta se sprizajnila z mokrim kristalom. Voda je pač le voda, čeprav je visoko gori na pečini vabila zapeljiva Loreley in kukala čez steno navzdol. Pravljica devica pa ni bila Rena,

ampak od Malega Grabna ali Gradaščice in je vodila s seboj dva prava trnovska paglavca.

Skavtje so nam povedali, da so noči nemirne, ker jih plaše jeleni, ki prihajajo čisto do ognja, vendar pa ni nevarnosti, ker ognji gore neprenehoma. Fantje namreč mešajo polento noč in dan, da imajo komaj časa za kopanje. Po trije so skupaj ali po dva, ker eden mora v vas po mleko, ko se pa vrne, pa igra kuharju na kitaro. Razen jelenov prihajajo ob nedeljah k njim na obisk sloke srnice iz Ljubljane. Mladina živi kakor v paradizu.

Hiše po vaseh so majhne, ponižne in skromne. Prave tlačanske vasi, saj je bilo vse grofovo. Sveta je malo in še tega trga hudourniška, drugo pa šuma z jeleni in medvedi, ki še sedaj prihajajo v goste. Zato nas je pred vodom v Iški Vintgar tako presenetila pomona domačija, vsa bela in svetla, iz oken pa slapovi nageljnov. Žugova hiša je zlasti zanimiva, ker je nad pritličjem in med streho za dober meter pomaknjena ven, da je v tem nadzidku še prostora za mala okenska z nageljni. Ta podstrešni nadzidek namreč ni na cesto pomaknjeno celo nadstropje na obokih, ki ga nemški arhitekti imenujejo »Überkragung«, temveč na stropnjakih sloneče nadstropje, kakršnega še nisem videl drugje.

Popoldne smo pri Pristavcu spoznali tudi gospodarja Žuga. Ves bel je in vever kakor njegova hiša z nageljni. Beli lasje, bele male brke, snežnobeli rokavi, bel slannik, vse drugo pa trdno in močno kakor skala v sosednem Iškem Vintgarju. Tak je bil gotovo model pisatelja Thome, ko je pisal svoj roman »Andreas Vöste«. Odločen koranjak, razsoden in pošten, kakor dolga vrsta prednikov pred njim, in dober kakor med čebel, ki jih vozijo v to blaženo deželo z vseh krajev na pašo.

Podoben mu je stari cerkovnik. Dobričina je šel k vojakom že l. 1872, ko so bili ustanovljeni domobranci in so bili tedaj še v Gradišču, ker še niso imeli svoje vojašnice. Dvakrat je bil mož v Ameriki in tam ima tudi pet odraslih otrok. Dve ženi je pokopal in sedaj si mora starček kuhati sam, pa je vendar zadovoljen in vesel. Tudi brata je pokopal, starega 92 let, iz Amerike ne dobi nič in nič ne toži. Čudni ptici smo ljudje.

Z očetom žugom in starim cerkovnikom smo sedeli pri Pristavcu do večera. Premajhen bi bil list, če bi hotel napisati vse, toliko sta nam povedala, kaj pa šele, če bi pisali, kako prijazno so nam postregli! Ne samo Iški Vintgar, tudi ljudje so še čista narava.

Toča je zabobnela ob okna, kakor bi streljal. Ječmen bi imeli žeti v ponedeljek. Oče žug se je ozrl v vihar in pripovedoval mirno dalje, kakor bi nič ne bilo. Vajen je viharjev, mož.

So pa tudi dekleta, da je kaj, na Izanskem — ampak to nikomur nič mar. Vse drugo je pa v Badjurinih »100 izletih« na straneh 132, 139, 140 itd. —ag.

Vedno prihajajoče novosti!
A. & E. SKABERNÈ
LJUBLJANA

Iz Tržiča

Sokolski zlet. Z naglimi koraki se bliža velik tržički sokolski praznik, ko prihite sokolske čete iz vseh gorenjskih krajev, da pokažejo sad svojega enoletnega napora po sokolskih telovadnicah in letnih telovadiščih. Tržičsko sokolsko društvo je ukrenilo vse potrebno, da bo železniška zveza na vse strani ugodna. Direkcija državnih železnic je pristala na to, da bo odhajal zadnji večerni vlak v nedeljo namesto ob 6. ob pol 8. zvečer tako, da bo imel priključek na vse vlake v Kranju. Da bi pa jutranji vlak počakal v Kranju na svojega tovariša z Gorenjskega 40 minut in potem odpeljal zopet v Kranj 40 minut kasneje, ni bilo mogoče doseči, zato bo vzpostavilo društvo avtobusno zvezo z gorenjem tako, da bodo vsi telovadci in tekmovalci prišli pravčasno v Tržič. Upamo, da bo tržičski zlet pokazal, za koliko so se sokolske vrste v zadnjem letu pomnožile, koliko podpore in inicijative dobijo sokolski delavci od merodajnih krogov. Telovadišče je popolnoma v redu, šotori odnosno paviljoni in garde robe so že postavljene, sedeži okrog telovadišča so postavljeni in vsa dela se bližajo naglo svojem koncu, tako da jih praznik ne bo našel nepripravljen. V Tržiču je vse, kar misli in čuti sokolsko, na nogah in se veseli velikega dne. Na svidenje! Zdravo!

Vidovdanska akademija deške in deklishe meščanske šole v Tržiču bo jutri ob 11. dopoldne v šolski telovadnici z bogatim sporedom. Ta akademija je zamišljena kot prosvetna prireditev v prid državnemu prosvetnemu fondu in nabavi leposlovnih knjig za šolsko knjižnico. Zato ji je določena vstopnina in sicer enotna cena 5 Din za sedeže in 2 Din za stojlišča. Glede na koristen namen pričakujejo prireditelji, da bo udeležba številna. Po akademiji se razdele dijakom izpričevala. Vpisovanje za vse razrede bo jesi in ne sedaj.

Bralno društvo poziva vse svoje prijatelje in člane, naj se udeležijo jutri Jenkove proslave v Cerkljah. Odhod iz Tržiča ob 13. izpred hotela Lončar. Povratek ob 8. iz Cerklj. Vozi avtobus Pernuš.

Sokol

Sokolski glasnik je izšel za Vidovdan v povečani obliki. Naslovna stran lista je okrašena z velikim lesorezom grafika br. Justina »Vidovdan«, ki daje sokolskemu glasilu slavnostno zunanjo obliko, umetniku pa dela vse čast. Za to številko so prispevali različni sokolski delavci s svojimi članki. Na uvodnem mestu citamo »Vidovdanskou rukovet«, prav lep programatičen članek. Br. dr. Ivan Lah je prispeval s člankom »Vidovdanski kresovi«, proslavi istega dne pa sta namenjena tudi članka br. Macanovića in Poharca. Nadaljnja stran obsega daljše poročilo o predzletnih dneh v Splitu, članek dr. Pivka o sokolskem delu med dobrovoljci v Italiji. Gjura Brzaković je napisal razpravo »Nove smeri«, Dušan Bogunović obravnava temo »Živimo in delajmo za Jugoslavijo in jugoslovenstvo«, br. Verij je napisal članek »O značenju statistike za naše delo«. Sledi še nekoliko drugih člankov. Nadalje ima list obširna poročila iz slovenskega sokolstva, razglase saveza Sokola KJ, poročila iz žup in društev ter številne slike. Zlasti moramo omeniti slike ob zaključku obeh saveznih prednjaških šol v Mariboru in Ljubljani, zleta na Jadranu in raznih drugih sokolskih nastopov v državi.

Higijenska razstava v Prevaljah

Zdravstveni dom v Mariboru priredi skupno s krajevnim odborom Rdečega križa v Guštanju enotedensko higijensko razstavo v Prevaljah z otvoritvijo v nedeljo, dne 5. julija t. l. ob pol 9. jutraj v osnovni šoli v Prevaljah. Razstava bo odprta vsak dan od 8. do 12. in popoldne od 2. do 6. in sicer do 12. julija. Ob priliki prireditve razstave same se bo vršilo v kino dvorani v Prevaljah tudi več predavanj, ki jih bodo pojasnjevali razni filmi. Poleg omenjenih predavanj bo v razstavnih prostorih osnovne šole v Prevaljah tudi več predavanj o pravilni negi dojenčka in njegovi prehrani, na katere prav posebno vabimo žene in matere. Za objas razstave, kakor tudi za predavanja se ne bo pobirala vstopnina. Vabimo vse tamošnje okoličane, da v čim večjem številu posetijo razstavo in predavanja.

DOBRA IN POČENI ZABAVA ŠLAGER
Izposojevalnica gramofonskih plošč in gramofonov
LJUBLJANA, VEGOVA ULICA ŠT. 2
Odškodnina malenkostna.

Lepi lasje — vzlic vročini in prahu!

Zlasti kadar je vroče, je treba, da si umivate lasje z Elida Sham-poo-om. Tako Vam ostanejo lasje vedno zdravi in negovani, Vi sami pa se počutite prijetno osveženi!

Vsak teden po enkrat si umijte glavo!

ELIDA SHAMPOO

Sokolski praznik v Krškem

Veličastna proslava 25 letnice Sokola v Krškem — Razvitje novega prapora

Krško, 23. junija. Posavska metropola je bila v nedeljo odeta v zastave in cvetje, da čim lepše sprejme brate in sestre, ki so z vseh krajev prihiteli k častnemu jubileju — razvitju Sokolskega prapora.

Ze na predvečer tega dne je bila prirejena podoknica kumici sestri Romihovi, ki jo je članstvo navdušeno pozdravljalo. Za tem je povorka krenila skozi okrašeno in z lampijončki razsvetljeno mesto, kjer so posebno pozornost zbudile lepote okrašene izložbe trgovine Hočevar in ozaljšana okna osnovne in meščanske šole. Povorka se je ustavila pred stanovanjem br. starost dr. Borštnika, ki je zbrane bratsko pozdravil, opominjajoč jih na vzvišeno idejo Sokolstva — bratstva. Po podoknici je povorka obsla še gornji del mesta in se pozno v noč navdušena razšla.

Z še večjim navdušenjem pa je oživelo sokolsko jutro v nedeljo. Z mravljino pridnostjo so hiteli bratje in sestre in pripremili vse za časten sprejem. Pred železniškim prelazom so bratje z Vidma postavili krasi slavlolik, pod katerim je došlo Sokole pozdravila Sokolika učenka Pleterski Bernarda, navdušeno pa je vzklikala Sokolom šolska sokolska deca pod vodstvom br. Voglarja. Veličastna povorka je nato ob zvokih godbe odšla na telovadišče.

Ko se je uredila konjenica in vsi ostali oddelki se je tudi slavnostni oder napočil. Navzoči so bili: kumica sestra Romihova, zastopnik bana sres. načelnik dr. Šiška, dr. Tomšič, zastopnik občine župan Vodopivec, zastopnik celjske župe starosta br. dr. Zdošek, zastopnik novomeške župe podstarosta br. Bučar in lepo število drugih. V tem slavnostnem trenutku je povzel besedo društveni starosta br. dr. Borštnik, čegar prvi pozdrav je veljal Nj. Vel. kralju Aleksandru in vrhovnemu starosti Nj. Vis. prestolonasledniku Petru. Godba je zatem intonirala veličastno »Bože pravde«. Sledil je pozdrav vsem zastopnikom žup in društev, članstvu in vsem navzočim.

V imenu g. bana dravske banovine je pozdravil navzoče sres. načelnik dr. Šiška in v njegovem imenu izrazil k pomembnemu slavlju iskrene čestitke z željo, da bi Sokol Krško dosegal trajne uspehe za okrepitev zdravega naroda v korist kralja in države.

Nato je starosta br. dr. Borštnik razvil novi prapor z besedami: »Bodi ta prapor simbol našega Sokolstva«, nakar je pristopila kumica sestra Romihova in kot kumica v zanosnih besedah želela Sokolu novega poleta pod novim praporom, nakar je bil prapor izročen praporščaku br. Meseneli, ki je prisegel, da ga bo vedno nosil v čast Sokolu. V imenu občine je govoril župan Vodopivec, ki je orisal historijat krškega Sokola.

V ognjevitom govoru je nato v imenu starešinstva celjske župe izpregovoril br. dr. Zdošek. Njegove besede so tako živo orisale položaj, da mu je neštivilna množica burno prihtjevala. Podčrtal je evangelij Tyrša: Brat ljubi brata, sestra sestro, vsi pa domovino — narod. Tyrš ni samo govoril, ampak tudi tako delal, da je v mogočno sokolsko falango vplival in vkoval v vsa srca ljubezen. Govornik je pozval Sokole in Sokolice, naj ljubijo svoj novi prapor in naj znojne kapljice njih dela blagoslovijo novi prapor. Njegov govor je bil sprejet z velikanskim navdušenjem. V imenu novomeške župe je izrazil čestitke še zastopnik br. Bučar.

Potem se je razvila impozantna povorka skozi okrašeno mesto. Z oken je deževalo cvetje na sokolski sprejod, navdušeno vzklikanje Sokolom pa je bilo nepričakovano. Osobito je bila pozdravljena šte-

vilna sokolska konjenica pod vodstvom br. A. Glihe. Nekaj pred poldnem se je slavnostni sprejod razšel.

Višek tega dne je tvoril Sokolski nastop, kjer so nastopili vsi oddelki. Najprej je nastopila ženska in moška deca, ki je prav ljubko izvajala predpisane vaje. Izrazito, z lepim izvajanjem, je navdušil publiko moški naraščaj pod vodstvom br. Medveda. Za njim je nastopila moška in ženska deca z Bregane pod vodstvom br. Dolinarja, ki je svojo dečo pripeljal z vzdom nad 4 ure daleč. Uglajene vaje in precizno izvajanje je pokazal ženski naraščaj. Gledalce je zadivil nastop članov in članic, orodna telovadba (br. Vidmar), krona vsega pa je bil zaključen nastop izbrane vrste članov in članic pod vodstvom sestre načelnice.

Takoj zatem je oživel veselični prostor, ki bi bil kljub svoji omejenosti kmalu premajhen za obilico občinstva. Komaj se je veselični prostor dobrodu napočil, pa je Elija otvoril nebeške zatonice in vsul na zemljo ploha dežja tako, da je moralo biti vse prenešeno v sokolsko dvorano, kjer se je razvila nato prava sokolska zabava. Občinstvo je z nekaj pesmimi razveselilo tudi navzoči operni pevec g. Simenc. V prijetnem razpoloženju je zabava trajala pozno v noč.

Vreme

Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, stanovitno vreme. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države deloma oblačno vreme. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države deloma oblačno, jasno je bilo samo v Mariboru. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 36,6, v Splitu 32,8, v Sarajevu 31, v Beogradu 25,6, v Zagrebu 20,4, v Ljubljani 19,8 in v Mariboru 17,8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 772,3 mm, temperaura je znašala 12,6.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Ukradena suknja

Privatni uradnik Vinko Trtnik je vsekako ugleden človek in je kar neverjetno, kako se je mogla baš njemu zgoditi ta nerodna stvar.

Seve, vsak posameznik ima svoje napake — toda, ne vem, kako bi se izrazil — Vinko Trtnik nikakor nima napak v smislu ukradene suknje...

On ima komaj — on ima samo »svoje dneve«. Pa kaj je to, prosim? Kdo pa nima »svojih dni«? Prav vsi jih imamo, eni manjše, drugi večje! Vse je odvisno od vremena in gospodarske politike.

Vinko Trtnik je imel torej »svoj dan«. Vse bi bilo v redu in bi popolnoma odgovarjalo predpisom družabnega reda, da ga niso prijatelji Viktor, Jože in Cvetko zveleki — plesat.

Vinko Trtnik je v smislu programa »svojega dne« posedel pri Činkoletu, napredoval počasi preko mostu »Štirih tašč« do Tratinika na Šentpetrovki, oglašil se je pri Bobenčku, napredoval je po Prešernovki do Jerice, odtod se je podal

k Dalmatincu na vrt in ko je baš končaval svoj program, so se vsuli na vrt prej imenovani gg. prijatelji.

Gg. prijatelji so hrupno obkolili mizo našega junaka, to in ono, pregovorili so ga, prekoprogramnega in kmalu je vesela družba odjadrala proti restavraciji, kjer razveseljuje jaz »Singing fool« maloštevilno sedečo — in mnogobrojno plešočo publiko.

Vesela družba je zasedla mizo blizu vhoda. Naročili so piva, razpoloženje je bilo kar najboljšje.

Vinko Trtnik je blaženo plaval na valovih tiste lepe pijanosti, ki utrjuje vero vase, krepi podjetnost in razvija v človeku dotlej neslutene sposobnosti.

Poletna soparna vročina tudi zvečer ni popustila in prijatelji so sedeli okoli mize v razpetih srcah, s suknjami na naslanjajih svojih stolov.

Seve, plesali so tudi. Pri mizi so puščali izmenoma po enega »stražnika«.

Vinko Trtnik je neumorno plesal. Res, da je bil njegov korak zdaj pa zdaj malo nesiguren — nu, v taki gneči na plesišču je to brez posebnega pomena!

Zgodilo pa se je, da je tak »stražnik« opazil svojo dulčinejo vnovi rdeči haljici. Ni ga vzdrlžalo. Neutegoma se je pognal za njo in vtonila sta v morju plesalcev. Miza je ostala prazna.

Številni ritmični gibi, vročina in dobrote »svojega dne« so nekam utrudile našega junaka.

Z labilnim korakom je zapustil plesni oder, da se nekoliko okrepi in ogrne suknjo. Oziral se je po mizi s stražnikom — zaman.

Nu, bodi že kakorkoli, Vinko Trtnik je pri najbolj verjetni prazni mizi izpraznil svojo čašo piva, oblekel svojo suknjo in se napotil previdno nazaj proti plesišču.

»He — vi! Mojo suknjo nazaj!« je zakričal nanj neki gospod in ga zgrabil za rokav.

»Kaaaj?« se je razlutil Vinko Trtnik in se mu z odločno gesto iztrgal.

»Vi ste mi ukradli suknjo, sem z njo!« je kričal gospod.

»Čujte vi! Kaj ste znoreli? Kdo je ukradel suknjo? A? Kdo je ukradel?« je vpil Vinko Trtnik in rinil v gospoda. »Tat! Vi ste jo ukradli!«

»Kdo je tat, krščen...!« je zarohnel naš junak in zgrabil gospoda za prsi.

»Kdo je tat, a? Kdo?«

»Policija, policija!« je kričnil gospod, z muko se je iztrgal našemu junaku in je ucvrl proti izhodu.

Publika se je razlutila, vse je vstajalo izza miz. Tat... suknja... suknjo je ukradel... Kdo jo je?... tamle!... Kdo?... ven z njim!... Kje je policija?... Kaj je ukradel?... tamle!... Komu je ukradel?... stražnika!...

Naš junak pa je stal kakor krotilec med podivjanimi levi in se samozavestno smehljaj.

»Šon cajjen! Bomo že videli, čigava je suknja! Naj le pride stražnik!«

Ob vhodu sta se prikazala stražnik in gospod. Ta je že od daleč kazal s prstom na Vinka Trtnika in ves razburjen vpil: »Ta je! Zahtevam, da ga takoj aretirate!«

Stražnik se je približal in obstrmel: »Saj to je vendar gospod Trtnik! Tega poznam! To ni mogoče!«

Naš junak se je zmagovalno smehljaj, gospod je trdil svoje, publika je šumela.

Stražnik se je obrnil h gospodu: »Kaj ste imeli v suknji?«

»Svilen robček v levem zunanjem žepu!«

Stražnik je posegel v žep. Žep je bil prazen.

»Moji svileni robček! Moj spomin!« je javkal gospod.

»Kakšen spomin!« se je odrezal naš junak. »Če bi bil spomin, bi ga imeli pripetega z iglo!«

»Kaj ste imeli vi v suknji, gospod Trtnik?« je vprašal stražnik.

»Listnico v desnem notranjem žepu!« je krepko dejal naš junak in posegel v žep... »Kaaaj? Listnice ni... Ukradena! Moja denar in legitimacija!«

Položaj je bil težak. Tudi stražnik se je v zadregi popopraskal za ušesom... Publika je hudo šumela...

Odnekod je prineslo prijatelja Viktorja.

»Kaj pa je? Kaj je Vinko? Kaj ne greš z nami? Te že vsi čakamo! Evo tvoje suknje!«

Tako se je vse pojasnilo.

Z razstave na Tehniški srednji šoli

V sobah št. 6 in št. 17 so učenci mizararke in strugarke delovodene šole razstavili dela, ki so jih z največjim strokovnim znanjem in spretnostjo izdelali pod vodstvom svojih učiteljev G. I. Mercina in Dolata.

Gojenci zadnjega so razstavili strugarke izdelke najrazličnejše vrste, ki jih

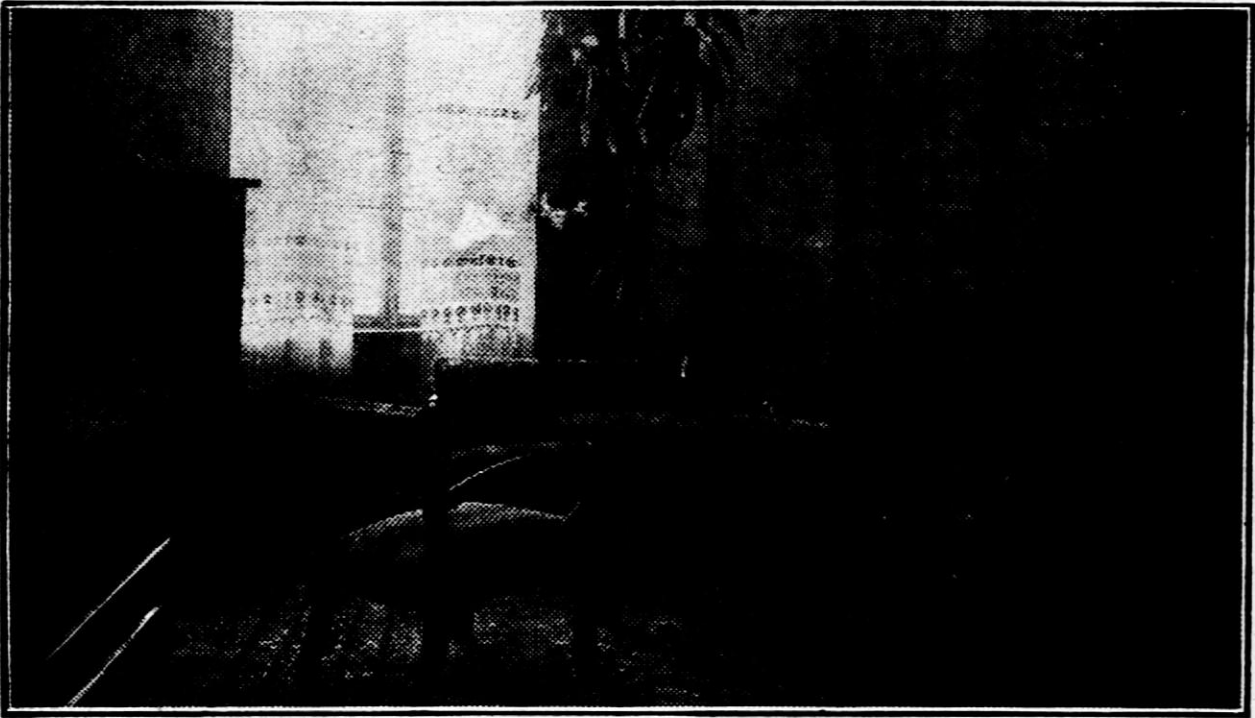
Gojmir A. Kos, šefaržer razstave in najmarkantnejši umetnik Tehniške srednje šole

uporabljamo pri mizarstvu in tudi pri drugih strokah. Dela niso samo težko izdelana, temveč tudi komplicirana, a svojo nalogo in rokodelsko spretnost so učenci na njih pokazali z vso popolnostjo. Razen teh lepih del so v tej sobi tudi modeli za praktične šolske klopi in razne stvari stavbnega mizarstva, ki pričajo, da absolventi šole lahko zmagajo tudi najtežja nalog, še bolj pohvalno je pa njih splošno znanje, ker se lahko lotijo prav vsakega dela. Napravili so tudi zaradi svoje enosavnosti lepo spalno sobo iz orehovega lesa, ki je skromno okrašena z rezanimi nastavki. Preciznost furnirja je vzgledna in vas opravi prepričljivo govori, da se na šoli goji pravo kvalitetno delo, ki upravi

čuje tudi za mizarstvo rokodelstvo naslov umetnosti obrti.

Množicam obiskovalcev razstave in tudi strokovnjakov je pa na razstavi mogoče najbolj všeč oprava za pisarno ministra trgovine in industrije, ki so jo učenci šole izdelali po načrtih profesorja G. A. Kosa, čigar dela zbuja tudi na vseh razstavah hišne oprave na vselejmu največjo pozornost in splošno pohvalo. Opravo odlikuje reprezentativnost in resnobna monumentalnost. Niti ene linije ni odveč in ničesar ni premalo, tako da kljub svoji enostavnosti deluje živahno in ne dolgočasno, kar večkrat lahko očitamo moderni stanovanjski opremitvi. Ta je pogosto izvedena res le iz tehniških zahtev in iz konstrukcije ter se ogiba vsakega dekorja, da deluje tako stanovanje kakor sanatorij. Preveč asketska se nam zdi taka oprava in prav temu asketstvu se je znal vedno elegantni profesor G. A. Kos izogniti z uporabo plemenitega materiala in z njegovo uporabo. Delo je doseglo do visoke rokodelske možnosti in je vzor kvalitativnega dela, zato je pa tudi prozaična pisarna po svojem bistvu prava umetnina. V bogato opremljenem ministrskem kabinetu bo stala ta težka velika miza, dostojna voditelja vseh del trgovcev, industrijcev in obrtnikov v državi. Ob tej mizi naj se rode ideje za napredek našega blagostanja in izpopolnitev vseh strok, ki ga množe. Na tej mizi naj ministri podpisujejo ideje naših obrtnikov in umetnostnih obrtnikov in s svojim podpisom grade tem idejam pot v javnost. V dveh velikih omarah in v eni manjši bodo spravljene spise, ki naj bi bili temelj napredku dela na šoli, ki slavi svoj jubilej, in na teh idealno udobnih naslonjačih klubske garniture naj razmišljajo ministri z najposlednejšimi strokovnjaki, kako dati zasluzka za vse stroke sposobnim absolventom šole, ki je največja in tudi najpopolnejša ter najplodnejša v državi.

Oprava je iz orehovine. Furnir je žagan tako, da tvorijo letnice nevidno združenih desk prekrasno popolnoma mirne ornamente, ki so edini okras oprave. G. Mercina, ki so njegovi učenci izdelali to najdovršenejšo delo našega renomiranega mizarstva, zaslužijo javno priznanje in čestitke, saj bi oprava vzbujala pozornost tudi na največjih razstavah velenest, ki vodijo v umetnosti obrti.

Oprava za kabinet ministra trgovine in industrije.

Trgovska vajenka o ženskih poklicih

Včeraj smo poročali o lepo uspehi jubilejni akademiji gremialne trgovske šole in omenili resnobno in zrelost absolventov te šole, zlasti se je pa občinstvo čudilo mislim trgovske vajenke gđ. Seibitz. Njeno predavanje nam je odkrilo razveseljivo dejstvo, da je naša mladina deloma že prebolela vojno psihozo in se v boju za obstanek poglabila v najtežje probleme. Iz obširnega predavanja objavljamo samo odlomek o trgovski vajenki in delavki sploh.

Ne mislim s tem reči, da bi ostala pot lo visokega študija ženi zaprta. Ravno tako pa se mi ne zdi prav da bi žene študirale kar na veliko, ker je pač tok časa tak, da je postal ženski študij skoro stvar mode. Ne govorim tu o srednješkolskem študiju, ki daje splošno izobrazbo. Ta študij je priporočljiv vsakemu dekletu, ki ima priložnost za študiranje. Vsaka pa, ki se odloči za nadaljnji študij, mora biti sama s seboj na jasnem, da je življenje žene na določenem mestu — in določeno postane tembolj, čim večja izobrazba se zanj zahteva — življenje odpovedi in resnega dela.

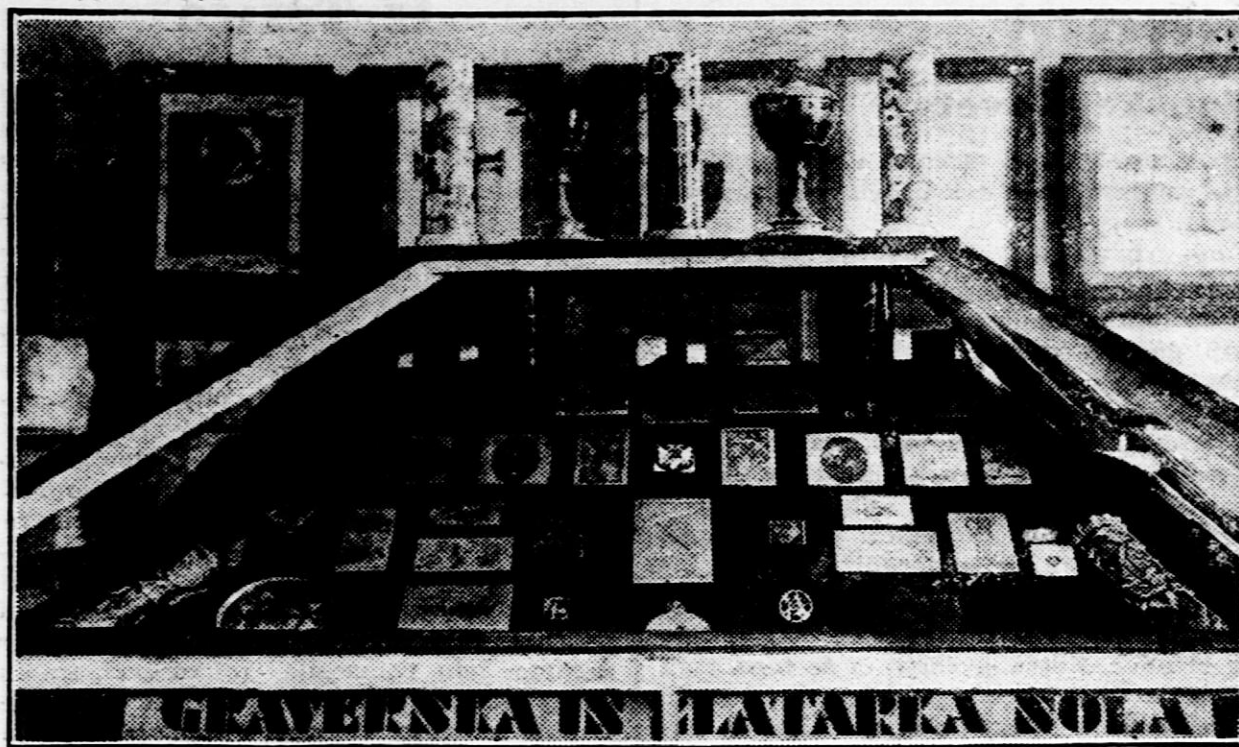
Pravijo, da vzame študij ženi njene ženske lastnosti in da s takozvanim moškim poklicem privzame tudi moške navade in lastnosti. Toda žena in dekle, pravilno vzgojeni, bosta znali varovati svojo žensko dostojanstvo tudi med svetom in javnem življenju. Ako pa se je po dosegu svojega poklica odločila za družinsko življenje, potem naj bo žena in mati v polni meri. Našla bo obsežen in gotovo najhvalejše delokrog. In druge, katere naj tudi omenim, so naše delavske žene, med katere se moramo prištevati tudi me, bodoče trgovske sodelavke. Ni nam bilo dano, da bi se izobraževale na vseučiliščih, usoda in trd boj za življenjski obstanek sta nas privedla v razred trgovine in tvornice. Toda kljub svojemu delu bodimo me — trgovske kandidatke — zadovoljne in vesele in mislimo, kako se godi drugim ženskam, ki so od ranega jutra do pozne noči pehače v raznih tvor-

nicah, kjer največkrat ni niti mesta za žensko delo, a jih premeteni podjetniki sprejemajo na delo, da jih več kakor polovico slabše plačajo kot moške navzlic spoznanju, da delajo ženske ceneje in celo boljše. Vendar oglejmo si še natančneje tudi naše življenje, življenje trgovske vajenke! Iz »Trg. tovariša« sem dobila sliko, kako od leta do leta rapidno narašča ženski zaraščaj v trgovinah, ko nasprotno število moških stalno pada. Kaj je vzrok temu naraščanju ženskih sodelavk? Morda je ženska spretnost, ljubeznejša in v trgovini bolj uporabna? Možno tudi to, a to ni glavni vzrok. Tudi od nas se zahteva enako delo z moškimi, a vendar se to delo slabše plačuje. Žensko delo je ceneje, zato je tudi v trgovini vedno večji ženski naraščaj.

Vsakoletno naraščanje trgovskih vajenke je glavni vzrok, da bo mnogo od nas, ko dovršimo učno dobo, brezposelnih. Saj je v Ljubljani toliko trgovin, ako smem imenovati to trgovine, ki obratujejo s samimi vajenkami. In ko poteče učna doba, so te vajenke na cesti, a v trgovino se sprejema nov naraščaj. Hvalevredno je tukaj delo odbora gremija, ki je zajel ta velik dotok trgovskega naraščaja z zahtevo večje predizobrazbe. Naj bo danes tukaj od nas vseh izrečena gremiju hvaležnost, ker je prvi uvidel to izkoriščanje, in se zaveda, da nas tudi v bodoče ne bo pozabil. Le v tem pravcu bomo ponos naši trgovini.

Opisovala Vam bi tudi življenje trgovske vajenke. Pa če povem o svojem življenju, bom nasprotovala drugim. Marsikateri se godi dobro, prav dobro, drugi slabše. Življenje vajenke je pač odvisno od trgovčeve osebnosti, mnogo tudi od vajenke same, ker je vstopila v trgovino misleč, da cveto v trgovini same rožice in se cedi med in mleko, oziroma je vstopila v trgovino prisljuben brez veselja in zanimanja za nov poklic.

Naj omenim razliko med izobraženko in delavsko ženo. Koliko prezirani, koliko grenkih ponižani, — skoro izgleda, kot bi teh razlik ne mogel ublažiti ne duh časa, ne vodilni svetli nazor, nihče, preveč so

Krasni izdelki graverjev in zlatarjev. Spodaj v kotih vzbočeno točene vaze, na sredini gravure in matrice, v zgornjih kotih s srebrom vložene ali taurirane vaze, na vitri pa jedkana kelih in ciborij ter gravirane in emajlirane vaze. Nekatere posode so tudi patinirane.

vkoreninjene v človeški družbi. Kakšno presenečenje bi bilo, če bi se znašli enak med enakimi. Kdor je pošten, delaven, vztrajal naj bi najvišje spoštovanje, čim bolj je žuljava desnica, tem višji naj bi bil ugled. Vsi smo enako vredni, vsi delamo za blagostanje in napredek. Vendar vemo, da tiči v tem velika zagonetka naše boljše bodočnosti.

Dekle naj se ne sramuje pokazati svetu svoje zdelane roke! Nasprotno, v ponos naj ji bo delavna roka in v dokaz delarniškim, da me ne živimo od izkoriščanja, ampak s poštenim trdo prisluženim denarjem. Kaj pomaga nežna, bela roka, a na duši težak greh, ki si ga je nakopala, ko je brezobzirno odtrgala težko prislužen denar.

V današnjih težavnih časih z zavistjo zremo na pestro bogastvo brezskrbnih žena. To zato, ker nas šibkost slepi, da ne vidimo pustega izraza, prisiljenega nasmeha na licih presrečnih žensk, ki ne vedo, kaj bi napravile iz svojih dolgih dni. V strahu pred praznoto lastne duše hite iz zabave na zabavo. Mnogokrat so omamljene od silaja, a le začasno, — njih srce je brezmejno, želje neizpolnjive, a tudi v zabavah ne najdejo zadoščenja.

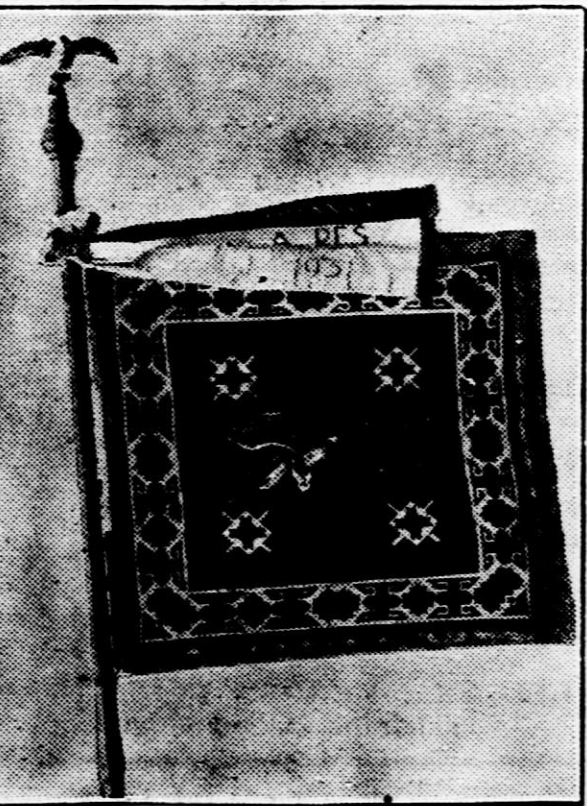
In dekle, ki v poznejših letih v tih uri joka nad neizpolnjenostjo deklinskih sanj, ki s studom gleda na nesramno kupčevanje današnjih dni? Mislite, da na njenem obzorju ni solnca, kamor bi se ozrla v zgodnji jutranji uri? — Njeno solnce se imenuje delo. Ona dela zase, dela pošteno in tolaži jo zavest, da je družbi koristna. Mnogo je mest, ki so primernejša njej nego moškimi. Tudi njeno drobno, a vedno delo, z ljubeznijo storjeno, pomaga ustvarjati boljšo bodočnost.

Vsem pač pride ura, ko se čas ustavi: in človek nem strmi v brezbržnost. Ko se čezrta na pot, ki si jo prehodila, in te spreleti groza, tedaj pač zahrepeniš z vso močjo po toplem solnčnem žarku. Blagor ti tedaj, če ti prodre v dušo pomirjajoči žarek velike zavesti:

»Saj sem vse storila, da morem vsaj malo koristiti človeštvu.«

Zastava Sokola Polje

V izložbi trgovine »Elite« v Prešernovi ulici občudujejo ljudje težko rdečo zastavo Sokola v Dev. Mariji v Polju in Vevčah, ki jo društvo slavnostno razvije 5. julija. Zastavo odlikuje zlasti njena razle-

litev, ki popolnoma odgovarja heraldičnim pravilom starih zastav in jih drugod projektanti zastav le redko še upoštevajo. Za borburo je uporabljena narodna ornamentika, na sredini pa plava Sokol z lovčevim vencem. Še več kakor težka svila in dragoceno zlato je pa vredno delo zastave. Nad tisoč ur je namreč bodla s šivanko v težko svilo ga Alibina Rebeva, soproga starostke družstva, da je bila zastava gotova. A žrtvovalec je razen tega tudi še visoko vsoto, tako da naj bo zastava članom, zlasti pa članicam vzgled poštrevnosti in neutrudljivosti dela v korist družstva. Vzorca dama, ki je hčerka znane ugledne Komarove družine iz Škofje Loke, naj pa smatra pomembnejše njene pridnosti za svoje najlepše plačilo.

Prvič v letalu.

Teta Genovefa se je prvič vozila z letalom; bila je edin gost. Ko je bilo letalo že precej visoko, je potrepkala pilota po rami in dejala: Tako, sedaj mi je pa že dovolj hladno, ventilator lahko zaprete.

SOKOLI! DOPISUJTE SAMO NA SOKOLSKEM PISEMSKEM PAPIRJI!

Tel. št. 2,000.000

V četrtek so v Angliji montirali telefonski aparat, ki ima številko 2,000.000. Zanimivo je, da je novi naročnik sam kralj Jurij, ki so mu aparat montirali v njegovem gradu v Windsorju. V spomin na ta dogodek je telefonska družba kralju poklonila posebno izdelan in pozlačen telefon s spominskim napisom.

Greta Garbo težko bolna

Že pred nekaj meseci se je pojavila vest, da se namerava najslavnejša ameriška igralka Greta Garbo za vedno posloviti od filma. Prvotno so govorili, da gre samo za prozorno filmsko reklamo, toda sedaj poročajo, da ima zadeva resno ozadje. Greta Garbo že več mesecev boleha in bo nemara res morala prekiniti filmovanje. Umetnica namerava odpotovati v Evropo, da v domačem kraju okreva.

Ubogi kralj črncev

Ima 400 žen ter 600 otrok

Afriški državi Nigeria, ki je sicer pod angleškim protektoratom, vlada kralj Alafin, ki se lahko ponaša, da ima največ žen in morda tudi največ otrok na svetu. Kralj ima namreč 400 žen in baje nad 600 otrok, vendar skrbi, da se otroci in tudi njegove kraljevske vzgajajo.

Po starih nigerijskih običajih ima vsi domačini več žen, ki jih večinoma ugrabijo v sosednih državah. Včasih potujejo več sto milj daleč, da jih nalove. Onega, ki ima največ žen, smatrajo za najbogatejšega in za najbogatejšega in za največjega junaka.

Kralj Alafin je imel že kot princ okrog 100 žen, ki jih je sam ugrabil, pozneje, ko je postal kralj, se je pa ženil, kolikor se mu je pač ljubilo. Izbral si je najlepše in najdebelejše ženske svoje države. Zanimivo je, da je med temi 400 ženami že okrog 30

stark, ki živjajo samo kraljevo milost. Med njimi pa je tudi okrog 25 mladoletnih žen v starosti od 12 do 14 let, nekatere bodoče kraljeve žene so pa celo mlajše od njegovih otrok. Kralj Alafin sicer spoštuje tradicije, zlasti v kolikor se tičejo zakonskih zadev, je pa v ostalem zelo moderen in sodoben. Svojo državo skuša civilizirati po evropskem vzorcu, njegova policija je uniformirana in podobna angleški. Državo urejajo in vodijo večinoma Angličani. Alafin nosi običajno svečan ornato, na dolgi sedli na prestolu, kjer sprejema goste. Med sprejemanjem ima na glavi zlato krono ter je ogrnjen v baržunast plašč, pretkan z zlatom. V roki ima srebrno žezlo. Prestol je na obeh straneh okrašen s skakami raznih zverin in živali, stoji pa na levji koži.

Ogromen proces

V sredo je bila v Palermu zaključena največja sodna razprava, kar jih pomni kriminalna zgodovina Italije. Trajala je nad eno leto. Obtoženih je bilo 213 članov roparske organizacije, ki se je bavila s sistematičnim ropanjem vsega prebivalstva in je sprejemala tudi naloge za izvršitev tatvin, požigov, izsiljevanj itd.

Obtožnica je očitala zločincem 43 umorov, 26 poskusnih umorov, 21 izsiljevanja in celo vrsto roparskih napadov, večjih tatvin itd. Največji nalog, ki ga je dobila družba, je bila izvršitev krvne osvete, ki je stala 5 oseb življenja.

Vseh je bilo zaslišanih 1300 prič. Porotnikom je bilo postavljeno 300 vprašanj. Čitanje sodbe je trajalo več ur. 12 obtožencev je bilo obsojenih na doživljensko prisilno delo, 7 obtožencev na 30 let ječe, 110 obtožencev na zaporne kazni od 10 do 23 let. Nekateri obtoženci so pobegnili v inozemstvo in so bili obsojeni in contumation. Nekatere je bilo treba zaradi pomanjkanja dokazov oprostiti. Med obsojenimi je mnogo takih, ki so svojočasno v silijski družbi igrali veliko vlogo. Tajna družba je obstajala in delovala že več let. Policija ji je prišla na sled na podlagi prijav več žensk.

Panika v kinu

V sredo zvečer je nastal v Galacu v Rumuniji v nekem kinematografu požar, ki je povzročil med gledalci strahovito paniko. Med predstavo se je vnel film, operater je skušal ogenj pogasiti in je film potegnil iz aparata. V naglici mu je goreči film padel v skrinjo, kjer je bilo več filmov, naka je nastala eksplozija in je v hipu bila filmska kabina v plamenih. Operaterju in njegovemu pomočniku se je vnela obleka, oba sta začela goreti. Pomočniku se je posrečilo priti iz kabine, obupno je začel klicati na pomoč ter tekkel v dvorano, kjer je nastala silna panika. Nesrečnega operaterja so pozneje našli mrtvega v kabini. Mož je očitno hotel izklopiti tok, pa ga je ubilo. Njegovo truplo je bilo popolnoma zoglenelo. Kljub strahoviti paniki v kinu ni bil nihče izmed občinstva poškodovan.

Eksplzija v tvornici filmov

V Spandau-u v Nemčiji je v četrtek popoldne nastala eksplozija v tvornici kemičnih in tehničnih izdelkov Kolemanna, v kateri so v glavnem izkoriščali filmske odpadke. Eksplozija je nastala v pralnici filmov. Okrog 20.000 kg filma, pripravljenega za sušenje, se je v hipu vnelo in kakih 100 metrov visok plamen je bliskoma šinil iz poslopja. Med uslužbenci je nastala strahovita panika; le s težavo so se ljudje rešili na prosto. Odigrali so se grozni prizori, ker so nekateri ljudje goreli kakor žive baklje. Nesrečniki so se kriče valjali po dvorišču in tulili od bolečin. V bolnico so morali prepeljati 12 oseb, od katerih so bile štiri močno poškodovane.

Tekma dveh japonskih reporterjev

Dva vodilna japonska lista in sicer »Tokio Asahi« in »Asaka Asahi« sta poslala nedavno dva svoja reporterja na zanimivo tekmovanje. Oba reporterja sta dobila nalog, potovati po svetu, poslužujeta se lahko vseh možnih zračnih prog na potovanju okrog sveta, skušata pa naj doseči hitrostni rekord, ki naj bo obenem tudi rekord hitrega korektnega in vzornega poročanja. Oba lista sta razpisala tekmovanje, da s tem izurita svoje reporterje v naglem, vestnem in točnem poročanju. Zastopnik lista »Osaka Asahi« urednik Shingu potuje v smeri Amerike—Evropa—Japonska, reporter drugega lista Fukumu pa iz nasprotni smeri. Evropa—Amerika—Japonska. Oba bosta potovala v San Francisco, Chicago, Newyork, London, Pariz in Moskvo ter morata od vodilnih listov prinesiti podpise s seboj.

Bernard Shaw ne pojde v Rusijo

Skoraj vse svetovno časopisje je nekaj tednov trdovratno vzdrževalo vest, da pojde sloviti angleški dramatik in pisatelj Bernard Shaw letos poleti v Rusijo. Poročila so soglašala v tem, da je imel Shaw že dolgo namen potovati na Rusko, da osebno prouči razmere v sovjetski državi. Pisali so tudi, da ga je sam Stalin povabil in da odpotuje sloviti pisatelj 5. avgusta v Rusijo, kjer bo obiskal Moskvo, Leningrad in Harkov. Te dni pa je Bernard Shaw nemškemu prevajalcu njegovih del Siegfriedu Trebitschu sporočil, da si je vest o njegovem potovanju v Rusijo nekdo izmisli. Sedaj v največji vročini niti ne misli, da bi potoval v Rusijo; rajši pojde v kako letovišče. Zanimivo pa je vseeno, da so listi vedeli poročati točen termin Shawovega potovanja in celo, kdo bo z njim potoval.

Od poroke v smrt

Strasna nesreča se je te dni pripetila na igrišču golfa, ki je last kluba Peham Biltmore v Newyorku. Večja množica gledalcev je z zanimanjem opazovala turnir, ko se je nad prostor nenadoma začelo spuščati neko letalo. Pri pristajanju je aeroplan zadell ob več dreves in nato tresčil na zemljo. Ljudje so takoj pohiteli na pomoč, toda vse je bilo zaman, ker sta bila oba letalca že mrtva. V letalu je bil Myron Hutchinson, ravnatelj ugledne ameriške tvrdke, z njim pa je bila njegova žena. Oba sta bila na poročnem potovanju. Hutchinsona so že mrtvega potegnili izpod razbitega aeroplana, njegova žena pa je še bila živa, a je med prevozom v bolnico umrla.

Gostoljubnost.

Čujte prijatelji, sedaj se radikalno zdravim. Jem skoraj nič in pijem samo vodo.

To je pa res zanimivo. Sicer bi nas pa zelo veselilo, če bi hoteli biti zvečer naš gost.

Zane Grey:

57

Skrivnostni jezdec

Roman.

Bilo bi v skladu z naravo, če bi ostalo Jackovo pobožanje trajno — če bo trajna tudi njegova ljubezen. In v tem je ves problem — njegova ljubezen ne more biti trajna. To je pri moškem njegovega kova izključeno.

— Zakaj pa ne? — je vprašal Wilson.

— Ker Jackova ljubezen ne bo našla nobenega zadoščenja, nobenega odziva. Jack pa ni mož, ki bi mogel ljubiti ženo, ne da bi ga ona ljubila. Zdej je pod vplivom strasti. Rad bi delal čudeže, pa ne more. Čudež, ki bi bil tu potreben, — da bi temeljito izpremenil svojo kri, svoje navade in nazore — to presega njegove moči.

Columbina je proseče iztegnila roko. — Ben, jaz bi mogla ljubezen hliniti — da, lahko bi se prisilila ljubiti ga, če bi mu bilo s tem kaj pomagano. — Nikar se ne varajte, dekle! Tega ne morete storiti, — je odgovoril Wade. — Odkod pa veste, kaj morem in česa ne morem? — Obupno se je borila s svojo nemočjo.

— Ah, otrok moj, poznam vas bolje, nego se poznate sami. — Strah je zrl iz njenih oči; zdela se je, da se bo zdaj zdaj zgrudila. Končno je vzkliknila vsa iz sebe: — Prav pravi, Wilson, res je! In zato je moj položaj zdaj tako grozen. In on pozna moje srce, on mi vidi v dušo... Jacka Bellounsda ne bom mogla nikoli ljubiti, te ljubezni ne bom nikoli hlinila.

— Če te Ben tako dobro pozna, Collie, bi ga morala ubogati, kakor si ga poprej, — je dejal Wilson in jo prijel za roko.

Vade ju je opazoval. Sočutje in dobrohotnost ga nista mogla ovirati, da bi odkrito ne povedal, kaj misli in hoče.

— Dekle, Wils, poslušajta me, — je dejal z najmehkejšim glasom. — Polozaj je itak dovolj težak in ni treba, da zabredeta v še večje neprijetnosti. Nikar si sama ne zavezuje oči. Težko je jasno videti, če človek trpi in se bori. Jaz pa vidim jasno... Z eno samo besedo bi lahko izpremenil tega novega Jacka Bellounsda v starega Jacka — Neotesanca.

— Ne, Ben, ne! — je vzkliknila Columbina in njen glas je pričal, kako hud boj bije v svojem srcu in kako močan je njen vpliv na lovčovo voljo.

Wilson je prebledel ko zid. Wade je takoj slutil, da tudi Wilson nekaj ve o Jacku. In njegovi ljubezni do simpatičnega mladeniča se je pridružilo še brezmejno spoštovanje.

— Tega ne storim, če me ne prisili Collie, — je dejal pomembno.

To je bil kritični trenutek in naenkrat je Wade zavrgel vse zadrževanje. Planil je pokonci tako, da se je Columbina od strahu kar zdrnila.

— Wils, tovariš mi pravite, kaj ne? Mislim, da me niste nikoli poznali. Ah, igra je malone že doigrana, pa vendar še nisem pokazal svojih kart... Raje bi videl Jacka Bellounsda na dnu pekla, kakor da bi mu dal Collie. In če bi uresničila svojo čudno visoko letočo idejo o dolžnosti; če bi se hotela poročiti z njim, že danes popoldne, jaz bi ju ločil še pred večerom.

Te besede je izgovoril z glasom, kakršnega iz njegovih ust še nista slišala. In izraz njegovega obraza je moral biti pač v skladu s tem glasom. Columbina je bila tako presenečena, da nekaj časa sploh govoriti ni mogla. Iz Wilsonovega obraza je zrla bojazen, obenem pa skrb in brezobzirno, primitivno veselje Wade se je obrnil v drugo stran, da bi ukrotil strast, ki se ga je lotevala.

Pa je mi mogel takoj premagati. Začel je hoditi sem in tja, glavo je povešal in ko se je čez nekaj časa ozrl, je zagledal, kar je itak pričakoval.

Wilson je krepko objemal Columbino.

— Collie, saj nisi obljubila, da vzameš Jacka!

— Ne, nikakor ne! Poskusila sem samo odločiti se. Nikar me ne glej tako strašno, Wilson!

— Ali ne boš pritrčila? Ali ne boš zopet določila dneva? — je vprašal Wilson ves iz sebe. Pritisnil jo je nase in nagnil njeno telo nazaj tako, da je lahko videl njen obraz. Mišice v njegovem obrazu so bile napete, čelo in lica temno rdeča. — Nikoli se ne poročiš z Jackom Bellounsdom! Obljubi mi, da te trenutno razpoloženje, prigovarjanje ali sila ne pripravi do tega. Obljubi mi! Prizezi, da ga ne vzameš! Prizezi!

Kdor oglašuje, ta napreduje!

NOVOSTI POSEBNOST!

SAMI SI POSTREŽETE HITRO IN POCENI Z OKUSNO ZAKUSKO

LEDENO-HLADNA
ANANAS BOVLA

z najfinejšim šampanjcem

* SVEŽA SLADKA SMETANA *

Vsi prostori prijetno hladni in stalno zračeni z velikimi ventilatorji!

DANES
NOUGATINE SLADOLED

SAMOSTOJEN OBRATNIK,
33 let star, želi v svrhu ženitve znanja z gospodinjico od 20—30 let. Če mogoče z nekaj premoženja, kar pa ni predpogoj. Gorenjke blondinke imajo prednost. Dopolne s sliko, katera se pošlje retour na upravo »Slov. Narod« pod šifro »Lepša bodočnost 1933«. Tajnost zjamčena.

Modroce,

peresnice, posteljne mreže, otomane, divane, patent fotelje, cvilbi, blago in žimo — dobite najceneje pri

F. Sajovic, Ljubljana, Stari trg šte. 6

POHISTVO

Politirane spalnice Din 5500.—
plekane » 2800.—
postelje » 250.—
omare » 550.—
kuhinjske oprave » 1100.—
kuhinjske kredence » 580.—
Sprejemanje vsakovrstnih naročil in popravil. — Vse drugo pohištvo se dobi najceneje pri mizarstvu »SAVA«
Ljubljana, Kolodvorska ul. 18.
— Tudi na obroke! —
68/L

Klavirji!

pianini

Kupujte na obroke

od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Höpfl, Stingl original, ki so nesporno najboljši! (Lahka, precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik

Mestni trg 3.

Najcenejša posojevalnica.

Vsa pleskarska in soboslikarska dela
izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo

J. HLEBŠ
družba s o. z.

pleskarstvo in soboslikarstvo
Ljubljana, Sv. Petra c. 33.

URE POPRAVLJA

renovira — večletno jamstvo
— Fran Korošec, urar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 55/L,
vhod Vidovdanska cesta št. 1.
57/L

KAM PA LETOS NA LETOVISCE?

V Gorenjo vas - Poljansko dolino, kopanje v Sori, krasni izprehodi. Pension Din 32.—. Se priporoča restavracija »Pod klančkom«. — Pišite takoj!

PLAČILNO NATAKARICO
s kavčijo, solidno in pošteno, z znanjem nemškega jezika — sprejme Rudolf Jevšenek, Café Jugoslavije, Heuzden, Lmbg. Belgie.
1958

ZA STAVBE
vsakovrsten suh tesan in žagan les, ladijska tla — ceno oddaja Fran ŠUSTAR, Ljubljana, Dolenska cesta. Telefon 2424.
1956

VINOGRAD. POSESTVO

približno 5¼ orala veliko, arondirano, v Stari Gori pri št. IIju prodam. Sestoji iz nekaj nad 1 orala vinograda, 2 oralov sadonosnika, 1 oral pašnika in ¼ orala njive. — Pojasnila daje g. Swaty, župan, št. IIj, Slovenske Gorice.
1957

ŽELEZNO BLAGAJNO

srednje veliko, rabljeno, a dobro ohranjeno, kupimo. Interesentje naj se javijo pri županstvu v Gorenjem Logatcu.
1959

POZIV!

Podpisani prosim, da bi se na moj naslov javili moji bivši sodniki, ki so šli z menoj 1. 1915. s četrtim maršbataljonom p. p. št. 87. iz Doberdoba na srbsko fronto.
Leskovšek Andrej, voj. invalid, trafikant, Ljubljana, Dunajska cesta.
1949

L. Mikuš

Ljubljana,

Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo
vseh vrst solčnikov in solčnikov ter sprehajalnih palic.
Popravila se izvršujejo — točno in solidno.

Jovan Mihelčič

elektr. konces. podjetje

Ljubljana, Borštnikov trg 1
ima na zalogi vsakovrstni električni material, žarnice in svetila. Prevzema v izvršitev električne instalacije. Jamči za solidnost in zmerne cene.

POHISTVO

dobite po najnižjih dnevnik cenah. Oprave in posamezne dele, postelje, omare in kredence. — Mizarstvo Velkavrh, Ljubljana, Krakovska ulica št. 7.
1960

Malinovec

pristen, naraven, na malo in veliko prodaja

lekarna Dr. G. PICCOLI,
LJUBLJANA, Dunajska c. 6.

BUKOVA DRVA

TRBOVELJSKI

PREMOG

pri št.

„KURIVO“

LJUBLJANA, Dunajska

cesta št. 33

(na Balkanu)

Telefon 34—34

Modroce

predeleže in očisti žimo prahu na specialnem stroju samo

Rudolf Sever,

LJUBLJANA, Marijin trg 2
25/L

Čevljarji pozor!

Velika izbira vsake vrste usnja za letno in jesensko sezono, platno za letne čevlje, usnje za sandale, pikard nabitki, Palma in Rekord gumi. — V zalogi vedno vse druge čevljarske potrebščine.

Pridite in zadovoljni bode!

Toplo se priporoča

Fran Erjavec

trgovina usnja

LJUBLJANA, Stari trg št. 11 a

Modno svilo prodajamo z 10—15 % popustom!

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE

CELJE LJUBLJANA MARIBOR

Najvarnejša in najboljša prilika za nalaganje prihrankov.

Najlepša ugodnost za najemanje cenjenih posojil.

Za vloge in vse obveznosti jamči DRAVSKA BANOVINA z vsem svojim premoženjem in davčno močjo.

ZANATSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE a. d. podružnica Ljubljana

Telefon šte. 30—20.

Dunajska cesta šte. 31 (Hiša Zidarjevih dedičev)

Račun poštne hranilnice šte. 14.003.

Centrala: BEOGRAD

Daje menične in kredite v tekočem računu obrtnikom, vsem kreditnim zadrugam, ki posojujejo tudi obrtnikom, in lombardira državne vrednostne papirje.

Glavna podružnica: ZAGREB

Sprejema hranilne vloge z ali brez odpovedi. Otvorja tekoče in žiro račune. Izdaja kavčije in garancijska pisma.

Podružnica: Sarajevo

Kupuje in prodaja devize in valute za račun obrtnikov in obrtnih kreditnih zadrug. Izvršuje vse ostale banke posle.

Vajenke

za mehanično umetno vezanje in predtisk
sprejme takoj
MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA
(poleg hotela Štrukelj)

Slabi zobje

kvarijo najlepši obraz. Neprijeten duh ust je zoprni. Oba hbiti odstranite že s enkratno uporabo krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine. Poskusite najprej z malo tubo, ki stane Din 8.— Velika tuba stane Din 13.— Dobiva se povsod.

NAZNANILO!

Podpisani naznanjam cenj. občinstvu, da sem **OTVORIL**
AVTOBRZOPREVOZNIŠTVO
Priporočam se za selitve, doveze in prevoz vsakovrstnega blaga v Ljubljani kakor tudi izven Ljubljane.
CENE KONKURENČNE.
Naročila se sprejemajo v pisarni, Dunajska cesta, zraven Strojnih tovarn, in na Sv. Jerneja cesti 25.
Telefon 2708 Telefon 3107
Z veselošovanjem
Velepič Rudolf, trgovina s kurivom.

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„JUGRAD“

Jugoslovanska gradbena kreditna zadruga P. Z. S. O. Z.
v LJUBLJANI, KOLODVORSKA ULICA 35/L
Krajevno zastopstvo: MARIBOR, Aleksandrova 48
Pravila proti plačilu Din 5.— v znakmah. Za odgovor prosimo znakmo. (Uradne ure od 8. do 12. in od 14. do 18.)

Lovske puške

Roberte, browning pištole, pištole za straženje psov, lovške in ribiške potrebščine ima vedno v zalogi
F. K. KAISER, puškar.
Ljubljana, Kongresni trg št. 9

Makulturni papir

leži à Din 4.—
prodaja uprava „Slovenskega Naroda“

VI 12694/31-2

Razpis

Mestno načelstvo Ljubljana razpisuje vsa dela za prestavitve litoželeznega Čevljarskega mostu.

Razpisni pripomočki se dōbe v mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored št. 2, II. nadstropje, vložišče med uradnimi urami.

Pravilno opremljene ponudbe je vložiti istotam do torka, dne 7. julija 1931 do 11. ure dopoldne.

Mestno načelstvo v Ljubljani,
dne 22. junija 1931.

V BOJU PROTI JETIKI

je neobhodno potrebna knjiga

Doc. dr. Iv. Matko: Protituberkulozni dispenzar v službi socialno-higijenske borbe proti jetiki kot ljudski in kužni bolezni.

Veliko delo, ki obsega 810 strani, velja broširano Din 270.—, vezano 300.—.

Naročila točno izvršuje

Knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 2.

ŠTIRI MILLJONE

UNDERWOOD

pisalnih strojev je danes v rabi

LUDV. BARAGA

Šelenburgova ul. 6 - Tel. 29-80

OGLEJTE SI RAZSTAVO

IZDELKOV V DNEH 24. — 30. JUNIJA V POSLOPJU
GRAFIČNIH ODPRTA OD 9.—12. IN OD 15.—19. TEHNIČNE
VAJENCEV SRED. SOLE
DRAVSKE (PRITLIČJE)
BANOVINE LJUBLJANA

VSTOP PROST!

Razpis.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje

vodovodno in elektr. inštalacijo

za stanovanjsko hišo v Celju, Razlagova ulica.

Vsi potrebni pripomočki kot proračun ter razpis se dōbe pri podpisnem zavodu od 30. junija dalje med uradnimi urami za Din 50.

Pravilno sestavljene in zapečatenne ponudbe je vložiti do 8. julija t. l. do pol 12. ure dopoldne pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani, Gledališka ulica 8.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani

Pri boleznih

želodca in črev

vzemite tudi VI FIGOL. FIGOL osvežuje in čisti kri. Dobiva se po vseh lekarnah, po pošti pa razpošilja izdelovalec

Apoteka Dr. Semelič, Dubrovnik 2/60. — 3 steklenice s poštino 105, 8 steklenic 245, 1 steklenica 40 Din.

Specijelni entel oblek in volan

francoski sistem pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

(poleg hotela Štrukelj)

»BRED« žepni robci — Din 2.—. — Namodernejše vezanje zaves, pregrinjali in perila.

Poceni in vendar najboljše je

SEVERJEVA OTOMANA

z 32 peresi v sedežu in 4 v zglavju; velikost 185 X 78

Cena Din 550.— do 850.—, po izbiri preobleke. — Zahtevajte vzorce!

Najboljši material!

RUDOLF SEVER, LJUBLJANA.

Marijin trg št. 2.

Ljubljana Mestni trg št. 8

**PRALNIKA
IN
LIKALNIKA**

na dvorišču

Telefon št. 3493

Najnovejši »Sachse« motorji, dvokolesa, otroški vozički, silvalni stroji, posamezni deli, pnevmatika. Ceniki franko. Najnižje cene.

»TRIBUNA« F. B., tovarna dvokoles in otroških vozičkov LJUBLJANA, Karlovačka c. 4.

RADIOBALZAMIKA

ZANESLJIVO SREDSTVO PROTI REVMAZMU, PREHLADU in ISHIJASU.

LABORATORIJ BEOGRAD D. RAHLEJEVA SARAJEVSKA 84 DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH PO CENI DIN 75

VI 12694/31-1

Razpis

Mestno načelstvo Ljubljana razpisuje vsa dela za napravo novega železobetonskega Čevljarskega mostu pod Trančo.

Razpisni pripomočki se dōbe v mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored št. 2, II. nadstropje, vložišče, med uradnimi urami.

Pravilno opremljene ponudbe je vložiti istotam do torka, dne 7. julija 1931 do 11. ure dopoldne.

Mestno načelstvo v Ljubljani,
dne 22. junija 1931.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjuri in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo safe - depozita itd. itd.

Brzojavke: Kredit, Ljubljana. — Telefon št. 2040, 2457, 2548. Interurban 2706, 2806.

Delniška družba pivovarne

Union

PIVOVARNA in SLADARNA. — Podružna PIVOVARNA v Mariboru. — Tovarna za SPIRIT in KVAS. — LJUBLJANA, poštni predal 45. — Priporoča svoje izborne izdelke, in sicer SVETLO in ČRNO PIVO v sodih in steklenicah. — Pekovski KVAS. — Čisti rafin. in denatur. SPIRIT

Ljubljana

Telefon:
LJUBLJANA 2310 in 2311
MARIBOR 2023

Brzojavi:
Pivovarna »UNION«, Ljubljana
Pivovarna »UNION«, Maribor